

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egy évre 48 kor
Fél évre 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy hóra 4 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.

Közeff főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1918.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, augusztus 8.

Mai lapunk főbb közleményei.

Ateisták szervezkedése.
Letörök az áru uzsorásokat.
Aradi urak az őserdőben.
Népdal a templomban.
Horvátok a magyar honvédség ellen.
A soht ki nem ürülő hátságok.
Moszkva előtt csatáznak a cselékek.
Két percig Velencében.
Német offenzívát várnak.
Davit Emot balátra ítelték.
Oroszország háborús készülődése.
Az állatorvos feje.

A keleti helyzet

Mirbach és Eichhorn meggyilkoltatása előtt sem volt megnyugtató, a moszkvai és kievi véres események azonban teljességgel fölfedték a veszedelmi nagyságát. Az entente, amely teljes erővel dolgozik a bolsevik uralom megbuktatásán, nem az orosz belpolitikának más irányban való terelése végett fogott bele a Murman-vidék megszállásával kapcsolatos vállalkozásokba, hanem azért törekszik a kormány megbuktatására, mert a bolsevik rezsím helyt áll a Németország keleti hatalmi zónáját kiterjesztő bresztlitovszki békéért s mert a bolsevik rezsím az egyedüli, melynek ekszisztenciális érdeke ellentétes az ententenak az új keleti front alakítására irányuló követelésével.

Az ententenak teljesen mindegy, hogy monarkisták, avagy kommunisták irányítják-e Oroszország ügyeit, fontos neki, hogy Oroszország folytassa Németország ellen a háborút. És ugyanazzal a cinizmussal, mellyel feláldozta a cárt és megbuktatta a monarkiát, az entente kész volna szövetkezni a bolsevikokkal, ha azok vállalhatnák, vagy vállalni akarnák a Németország ellen irányuló háború újból való megkezdését.

De mivel a bolsevikiek egyedüli raison d'êtreje: a külső béke fenntartása, az entente szövetkezett a Kerenszki-féle szociálistákkal, paktál a Miljukov vezetése alatt álló burzsoákkal, tömöríti a cseh brigád oltalma alá menekülő monarkistákat s törekvései érdekében akcióba léptette a cárbuktató forradalom kitörése óta feltűnő passzivitást tanúsító ortodox hierarkiát. És mert mindez nem elég a bolsevik uralom megbuktatásához, az entente felvonultatja Leninek ellen Japánt is.

A bolsevikiek helyzete a kombinált támadások következtében annyira válságosra fordult, hogy a moszkvai központi szovjet kénytelen volt félreverní a vészharangot. A szovjet legújabb proklamációja kertelés és szépités nélkül adja hírül, hogy a bolsevik orosz köztársaság veszedelemben forog. De nem kevésbé válságos az ukrajnai kormány helyzete. A kievi gyilkossággal még csak fokozódtak a kalamitások. Skoropadski hetman épp oly tehetetlen az entente aknamunkájával szemben, mint a moszkvai bolsevik kormány és ha a német kormány, mint az entente diplomácia reméli,

Kievben és Moszkvában szigorú követelésekkel lépnek fel Mirbach és Eichhorn megöletése miatt, a teljes felfordulás hamar bekövetkeznék Nagyországban, de Ukrajnában is. Másfelől azonban a német kormány aligha térhet ki a legteljesebb elégtételnek nyomatékkal való követelése elől.

Nem könnyű a német kormány helyzete a keleti komplikációkkal szemben és bennünket sem hagyhat érintetlenül az oroszországi és ukrajnai zűrzavar. Nem tudjuk, mire határozza

el magát a központi államok diplomáciája, de az a véleményünk, hogy sürgősen tisztázandó a keleti helyzet. És mivel nem hiszünk abban, hogy rezsímváltozás esetén Oroszország képes legyen nagyobb hadsereg felállítására s mert kizártnak tartjuk, hogy az orosz népet bárki is új és nagyszabású háború vállalására bírhatná, a bresztlitovszki békeokmány betűiben sem látunk elég okot arra, hogy olyan politikát kövessünk, mely ellenünk hangolná az orosz és ukrán nemzet tulnyomó részét.

„Feltétlenül elítélem az antiszemizmust.”

(Tisza István gróf beszéde a képviselőházban.)

A képviselőház mai ülésén, a melynek elejét lapunk más helyén közöljük, folytatják a katonai ellátásról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Az első szónok Teleki Pál gróf, mint a Hadigondozó elnöke, főleg azokkal a kérdésekkel foglalkozik, amelyek a Hadigondozó tevékenységével kapcsolatosak. Örömet fejezi ki, hogy e kérdésekben az egész Ház egyértelműen azt a felfogást vallja, hogy a Hadigondozó és főleg a rokkantak kérdése nem charitatív kérdés, de nemzetgazdasági probléma. Hogy ezt ő is, elődje is mindig ennek tekintette, azt bizonyítják a Hadigondozó keretében létesített intézetek. Orvosaink valóban nagyon értékes munkát végeznek és kiváló tudományos eredményeket is értek el. Emlegették, hogy fürdőhelyekről is kellene gondoskodni a rokkantak számára. Ez a törekvés vezetett őt is. A Hadigondozó egyes fürdőket részben bérlet, részben vétel útján iparkodott megszerezni. Első sorban a régi foglalkozáshoz való visszatérés a cél. Ez nem mindig olyan könnyű. Nagyon sok szempontot kell figyelembe venni, főleg azt, hogy a rokkantat mindig családjával együtt kell számítani. Ezt azonban olykor szem elől tévesztik. Az iparilag kiképzett rokkant, aki azelőtt mezőgazdasággal foglalkozott, nem mindig vétetik ki a mezőgazdaság köréből, hiszen olyan foglalkozásokról is van szó, amelyeket otthon, mint mellékfoglalkozásokat végezhet.

Teleki Pál gróf: Meglehetősen nehéz a hadi-

Tisza István gróf az antiszemizmusról.

Tisza István gróf: Szükségesnek tartja, hogy ne incidentaliter tárgyaljuk a hadigondozás kérdését, hanem behatóan és minden összefüggésében. A rokkant kérdést a legteljesebb mértékben individualizálni kell, minden rokkant életkörülményeit figyelembe kell venni. A rokkantak tulnyomó része mezőgazda és ha nincs is vagyona, de valami gyökere van a falujában, másrészt éppen a mezőgazdasági foglalkozás az, amelyre a rokkant legkevésbé alkalmas. Nagyon fontosnak tartja éppen azért a rokkant családi munkásságát például a kertészetnél, ahol a rokkant irányíthatja a munkát és a tulajdonképpen fizikai munkát, amelyet ő nem tud

telek kérdésének megoldása. A haditelekrendelet nagy mértékben védi a rokkantakat. Azt mondták, hogy van rendelet a haditelekről, de nincs haditelek. Erre nézve megjegyzi, hogy tényleg nagyon kevés, talán 15–30 haditelek van végleg bejegyezve, de rövid idő múlva sokkal több lesz. Meglehetősen nehéz a kölcsönök megszerzése, főleg iparosnál, ahol a hadigondozónál nagyobb óvatossággal kell eljárni. Attér a gyűjtések kérdésére. Fájdalommal konstatálja azt a veszedelmet, amely az anyagi források szétszórtságában nyilvánul.

Az egyletek egész működését ellenőrizni kell, nemcsak a szubvenció tekintetében. Hiszen előfordul az is, hogy könnyen elszámolhatnak a szubvencióval, a más forrásból befolyó összegeket pedig adminisztrációs célokra használják.

Hogy kik szorulnak hadigondozásra, arra nézve jegyzéket állítunk össze, de sok megye és város még nem küldte be a jegyzékeket.

Fényes László: Ez a magyar adminisztráció!

Teleki Pál gróf: Az árvák alapja javára már gyűjtünk. Adtak már rá a püspökök, a részvénytársaságok.

Meskó Zoltán: Hát a bankok!

Tisza István gróf: Ullmann kezdte az egész akciót!

Teleki Pál gróf: Köszönetet mondok a Háznak, amiért ezekkel a kérdésekkel ilyen behatóan foglalkozott.

elvégezni, a családja láthatja el.

Teleki Pál gróf: Ezt már megtettük!

Tisza István gróf: Ennek nagyon örülök, mert nagyon sok rokkant dolgát lehet így rendbehozni, ha az asszonyt tanítják ki. Sok olyan rokkant van, aki az önálló kisipar körében nem válik be, de a gyárban, a munkamegosztásnál fogva, teljesen értékes munkás lehet. Számos árvaszék van, ahol a rokkant- és árvakérdést a megfelelő egyszerűséggel karolták fel és behozták a pártfogói intézményt, amely nagyon bevált. Ez arra vall, hogy társadalmunknak, bármennyire nincs is betanítva az igazi szociális munkára, erre is meg van a képessége.

Az egész magyar társadalmat munkába kell fogni, ez az egyetlen módja a kérdés megoldásának.

Igen röviden akarok megemlíkezni egy kérdéstről, amelyet nagy sajnálatomra a Ház két tagja tegnap a képviselőház elé vitt.

Az elnök kérdésére a Ház megengedi, hogy Tisza István gróf kitérjen erre a kérdésre.

Tisza István gróf: Mélyen sajnálom, hogy olyan kérdéstről szólottak, melynek a rokkant-ügyhöz semmi vonatkozása nincs s a melynek pertraktálása semmiféle irányban nem üdvös.

En határozottan és feltétlenül elítélem az antiszemitizmust,

amelyet rendes körülmények között is veszedelmesnek tartok, mert szétválasztó agitativ erejű mozzanat, háboruban pedig kéiszeresen veszélyes.

Farkas Pál: Ugy van!

Messkó Zoltán: Nem kellett volna idehozni, most pedig ugyan-oz!

Tisza István gróf (Farkas Pál felé fordulva): Én is hibának tartom, hogy idehozták. Az antiszemitizmust nem helyeslem, mert az vallásfelekezeti és faji alapon egyforma megítélés alá veszi egy felekezet tagjait, akiket pedig egyéni érték szerint kell megbecsülni. Igazságtalannak tartom az antiszemitizmust, hiszen tavaly nyáron kétvakmerő, bátor, derék zsidó tiszt szolgált alattam, akik a vitéz magyar katonának gyönyörű példaképei voltak.

Igazságtalanság volna tehát pálcát törni általánosságban zsidó polgártársaink magatartása fölött. Kétségtelen azonban, hogy azoknak a társadalmi foglalkozási ágaknak, amelyek főreben sok visszaélés fordul elő, igen nagy része a zsidók kezében van. Ennél fogva megtörténik, hogy a jogos felháborodás a helyett, hogy a bűnösök ellen irányulna, a zsidók ellen általában irányul azon feltevés alapján, hogy e cselekedetek nagy részét zsidók követték el.

Az antiszemitizmus ellen küzdeniök kell a zsidóknak, de a kormányzatnak is mindazokkal az intézkedésekkel, amelyek szükségesek arra, hogy a visszaélések a lehető minimumra szoríttassanak vissza és a lehető leghigorubban büntetessenek meg. *Mentől krudelisabb szigorral büntetik a bűnösöket, annál jobban hívongjuk a talajt az antiszemitizmus izgatása alól.*

Nemcsak a büntető bíraskodás terén kell mellőzni mindenféle kedvezményt, amely tényleg az antiszemitizmusnak ad tápot, hanem a kormányzatnak tenni kell valamit, akár rendelet, akár törvény alakjában, hogy a hatóságok ne pénzbüntetést alkalmazzanak a bűncselekmények elkövetői ellen. Lehetetlen helyzet, hogy nagy pesti cégeket árdragításért 50—100 koronára büntetessenek meg. Ezen radikálisan szeméni kell és szóvá kell tennem azokat a visszaéléseket, amelyeket bizonyos felmentések körül és a menetszázadokba való beosztás körül követnek el.

Jó volna, ha a honvédelmi miniszter ur a legnagyobb szigorúsággal odahatna, hogy a pókeretekbe való beosztásokat a magasabb állású és olyan tisztnek hatáskörébe utalja, akiknek karaktere teljesen hozzáférhetetlen és a kik mindenféle altiszt mesterkedést lehetetlenné tennének. Ismétlem, ha a zsidóság maga jönne segítségre, hogy kellő erélyvel lépünk fel az antiszemitizmus ellen, egyesült erővel sikerülne szembeszállnunk az antiszemitizmus veszedelmével. A javaslatot elfogadom.

Teleky Pál gróf féreérteti szavait igazítja helyre.

(Wekerle a galiciák ellen.)

Wekerle Sándor kijelenti, hogy intézkedés történt, miszerint az előző kormányának a hadigondozás terén tett intézkedéseiben változás ne történték. Az előző kormányának e terén tett intézkedéseit 6 csak kiegészíti. Felszólalásra készíti az antiszemitizmus kérdése. Kijelenti, hogy kormányintézkedés történt az ilyen áramlatok megszüntetésére. *Nem szabad a bűnösöket egy egész felekezettel azonosítani.* A bűnösöket szigorúan meg kell büntetni. Ebben a kérdésben *kontroverzióba is került az igazságügy-miniszterrel.* De igyekezni fog, hogy az 6 szigorú álláspontja érvényesüljön. A galiciák bevándorlására vonatkozólag kijelenti, miután Galiciában már olyanok a viszonyok, hogy oda mindenki visszatérhet, a galiciai bevándoroltak visszatérítése már megtörtént olyan formában, ahogy az egy civilizált államban lehetséges.

Elnök megállapítja, hogy a javaslatához általánosságban senki sem akar felszólalni, a vitát tehát berekeszti és megállapítja a holnapi ülés napirendjét.

(Interpellációk.)

Fényes László a galiciai bevándorlás megállításáról és az ittlévő galiciaiak sürgős eltávolításáról interpellál. Az itt tartózkodó galiciaiak a lánckereskedők, akik katonai okmányok gyártására egész irodát tartanak fenn. A galiciaiak elhatalmasodása nemzeti veszedelem, amelynek a magyar zsidóság is kárát vallja, pedig a magyar zsidóság ugyancsak kivette részét a véres háborúból. Foglalkozik ezután a csempészettel és az óbudai tengerészeti különítménnyel, amelynek parancsnoka maga adja ki a szállítási igazolványokat.

Windischgrätz herceg: Ez nem igaz!

Fényes László szóvá teszi a gyermeknyaraltatást és kijelenti, hogy ő előre megmondta, hogy botrány lesz belőle. Végül azt kérdezi a minisztertől, fenn tudja-e tartani a mai fejkvótát?

Radvánszky Antal báró a felekezeti tanítók ruhasegélyének sürgős kiutalását kéri. Zichy János gróf kultuszminiszter megnyugtató választ adott.

(A telefonmizériák.)

Radvánszky Antal báró szóvá tette a telefon-központokban uralkodó mizériákat. Főként a budapesti József-központban és nagyon sok vidéki központokban türehetlenek az állapotok. A kapcsolások tekintetében olyan hanyagságok tapasztalhatók, mint például a központ nem jelenkezik vagy a kért szám helyett négy másik számot egyszerre kapcsol be, hogy a telefon intézménye teljesen illuzóriussá válik. Nem a háborús viszonyok következtében vannak ezek a mizériák, mert maga telefon intézménye nem szenved anyagihiányban, hanem a hiba az alkalmazottak kötelességmulasztásában rejlik, amennyiben az alkalmazottak tullesztik magukat a szabályokon és azokat negligálják. Kérde a kereskedelmi minisztert, milyen intézkedéseket szándékozik tenni a türehetlen állapotok megszüntetésére.

Az interpellációt kiadták a Kereskedelmi miniszternek.

Reöck Iván a közgazdaság fejlesztéséhez szükséges beruházások ügyében terjesztett elő interpellációt, amelyet kiadták a miniszterelnöknek.

Reöck Iván a marharekvirálások ügyében interpellált. Elmondotta, hogy a rekviráló közegek nem törődnek anép érdekeivel és minden három hónapban rekvirálnak, holott már az első rekvirálás alkalmával minden marhát elvittek.

Az interpellációt kiadták a földmivélsügyi miniszternek. Az ülés délután fél 4 órakor végződött.

— Bratlanut vád alá helyezték. Bukarestből táviratozzák: A kamara ma tárgyalta azt a bizottsági jelentést, amely *Bratlanu* és négy miniszterétársa elleni vádakot tartalmazza. A kamara 109 szavazattal egyhangulag vád alá helyezte Bratlanut. Miniszterétársai vád alá helyezése ügyében a kamara fog dönteni.

Ateisták szervezkedése.

(A szabadgondolkodók mozgalmá.)

Szélteben beszélnek a városban, sőt az aradi sajtó is említést tett a magyar szabadgondolkodó tábornak azon, *Aradról kiinduló* törekvésével, hogy a törvényszerűleg felekezeten kívül álló egyéneket, egyházszerű országos szervezetbe tömörítik s az angol és amerikai „Fri csörcs” (szabadegyház) mintájára, atheistico-monista felekezettel alapítanak, rendes hetenkénti összejövetelekkel, törvényesen alkalmazott lelkészekkel, vagyis tanhirdetőkkel, kiknek tiszte legyen a tagok hetenkinti összejövetelein, valamint az iskolás tagok hittanóráin a materialista világlátás elveit hirdetni, annak irodalmát ismeretelni, ezenkívül az új tagokat felvenni s a valláshoz visszatérők jelentkezéseit tudomásul venni, szóval a szervezendő felekezetrőlküliséget érintő áttérési ügyeket, valamint felekezeti és felekezet nélküli polgárok vegyesházasságánál felmerülő esetleges reverzális ügyeket kezelni s végül a felekezeten kívüli (akkor már: szabadfelekezeti) egyének halálakor a gyászbeszéd és temetőbe kísérés végzettségét ellátni. Ezen tanhirdetők, néhány évi ciklus tartamára, a monista tanokban és irodalomban jártas felekezetrőlküli egyének közül fognak választatni, a ciklus végén mind újakkal fognak felcseréltetni, kivéve azokat, kik a közös választást megelőző előjáró választásokon kerületi és országos (esperes és püspökszerű) felügyelőkké megválasztatván, tanhirdetői hivatalukat ezen előjárói hivattal együtt még egy cikluson át viselendik.

Hogy a fentebb röviden vázolt szervezkedésnek az állami hatóságok részéről nem lehet akadály, az kiünik nemcsak a szabadvallásgyakorlatot és szabad vilásalapítást megengedő törvények szelleméből, hanem azon körülményből is, hogy a felekezetrőlküliség az 1895. XLIII. t.-cikk erejénél fogva *államjogilag elismert állapot*, melynél fogva az ily állapotú tagoknak egymásközti szervezkedése oly jog, melynek gyakorlása esetén se szünhet meg az állami elismerés ténye, annál is kevésbbé, mert az állam a felekezetek dogmáiba nem szól, még ha mindjárt az atheizmus képezi is a „dogmát”, ami az illető felekezetrőlküliségnek tisztán belügye.

Egyedül azon kérdés merülhetne fel, hogy vajjon az *egyházakra nézve* káros és sérelmes e a felekezetrőlküli szervezkedésnek állami megengedése.

A józan és elfogulatlan bíráló itt is be kell hogy lássa, miszerint *hátránpról, vagy bármilyenü jogsértésről az egyházakkal szemben nem lehet szó.* Ugyanis, a felekezetekből való kilépésre a törvényes mód jelenleg is bárkinek megvan adva. Hogy azután az ily kilépő a jelenlegi szervezetben, avagy a leendő szervezett felekezetrőlküliséghez csatlakozik-e, továbbá, hogy a közigazgatási tisztviselő, avagy majdan választandó tanhirdető írja-e be a felekezetrőlküliség, illetőleg szabadfelekezet tagjai közé, az az elhagyott és elhagyandó vallásfelekezetek szempontjából teljesen egyre megy. Ami pedig a felekezetrőlküliek, jelenleg valláshithöz kényszerített, de akkor majdan szülőik monista tanáiban nevelendő gyermekeinek kérdését illeti, itt se vesztene az egyházak, legfeljebb pusztán statisztikailag. Az ily gyermekek ugyanis, házi nevelésük alapján mind hitetlenek, sőt igen gyakran vallásgunyolók, kik az egyházi szertartásokban csupán iskolai kényszerből s egyházi műszóval élve — „szentségtörőleg” vesznek részt *ilyenek a kényszer hitoktatás révén gyakran nagyobb vallásgyűlölkékké válnak, mint amintőké válnának anélkül.*

Ezenkívül, ha a szabadgondolkodók táboráhozajut régi vágyának, a saját tanáiban való gyermeknevelésnek lehetőségéhez, akkor nem lesz többé oka a hitoktatás általános eltörlése mellett kardoskodni s kénytelen lesz belátni, hogy miként ők jogtalanul tartották más világ nézet elveinek kényszerigaviseletét, ép úgy ők se erőszakolhatják elveiket az egész államra és annak tanügyére.

A világtörténet bizonyítja, hogy a protestáns polgárok és rendek megbékülését s a katolikusokkal való békés polgári együttműködését nem az elnyomás, hanem ellenkezőleg a vallás-szabadság adta meg. *Ilyképen az antiklerikák*

musnak mind elviselhetlenebbé váló személyes kedéseit sem fogja megszüntetni a klerikalizmus erősítése, sőt még nagyobbra fokozza a liberalizmus elkeseredését. Egyedül a jog, a szabad és független fejlődés biztosítása képes megnyug-

tatni a liberalizmust, egyedül az képes a hitelenek és hívők közt a polgári békeket, s egymás személyeinek tiszteletét eredményezni.

Egy volt teológus.

Letörlik az áruuzsorásokat.

(Küzdelem a drágaság ellen — Az ármegállapító bizottság eszmecseréje.)

Az ármegállapító-bizottság ma délután Lős Rezső helyettes polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen több fontos és a város közönségét közelről érdeklő ügy került megbeszélésre. Mindenek előtt Lős Rezső elnök elmondotta, hogy a legutóbbi ülés óta a kereskedelmi miniszter kilátásba helyezte az ügyrend leküldését, amely a bizottság hatáskörét szabályozza. Ez azonban nem történt meg. Azóta Sztéryny József báró kereskedelmi miniszter úgy intézkedett, hogy az ármegállapító bizottság a kereskedelmi miniszterium hatáskörébe tartozik és felszólította a bizottságokat, hogy az ügyrend szerint kezdjék meg működésüket. Az ügyrend azonban még mindig késik s így a bizottság kizárólag a budapesti bizottság példája alapján minden árdragítási esetet meg fog vizsgálni és adott esetben megteszi a feljelentést az árdragítók ellen a rendőrséghez. Felszólította a közönséget, hogy jellemsen be minden árdragítást, de eddig mindössze csak két konkrét panasz érkezett be. Végül bejelentette, hogy a maximális árakról kimutatást készített, de a bizottságnak nem az a feladata, hogy a maximális árakat ellenőrizze ez a rendőrség dolga, hanem az a feladata, hogy nem a maximális árak irányát megállapítsa és az árdragítókat leleplezze.

(A piac ellenőrzése.)

Elsőnek Deutsch Andor szólalt fel és az elnöknek figyelmébe ajánlotta a következőket: A miniszteri rendelet értelmében a hó 15-én lép életbe az a rendelkezés, hogy az árakat mindenütt ki kell függeszteni és azokat alkalmazni is kell. Arra kéri az elnököt, tegye közhírré, hogy mindenki függessze ki az árakat, mert nemcsak a közönség tájékoztatására

szolgál az, hanem megvédi a kereskedőket az üldöztetés kellemetlenségétől. Szükség van a közönség tájékoztatására, mert azt látjuk, hogy Aradon a legnagyobb áruuzsora van. Azt helyesnek tartja, hogy az árdragító kofák nevét nyilvánosságra hozzák, de hozzá kíván nyilvánosságra az árdragító kereskedők nevét is. Pellengérezzenek ki minden árdragítót különbség nélkül, akár csatós, akár máliomos nagykereskedő az illető.

A piacról is szomorú tapasztalatai vannak. A rendőrség ellenőrzése nem megfelelő és eseteket tud, amikor a rendőrközeg jelenlétében rzsorázta ki a kofa a vevőt. Az a di piacton nagyon elszomorító divat uralkodik. A maximális árak érvényben vannak, de a kofák nem tartják be az árakat. Azután az elárúsítók bizonyos módszer alkalmazásával csak azokat szolgálják ki, akiket akarnak, akik minden szó nélkül megadják az általuk követelt rzsorárat. Ez ellen tenni kell valamit, mert ez állapot már tarthatatlan. Minden eladónak úgy kell eladnia áruját, ahogy elő van írva. Különbséget nem szabad tenni vevő és vevő között. Aki nem adja el áruját úgy, ahogyan el kell adnia, az ellen nemcsak szigorú eljárást kell indítani, hanem áruját el kell kobozni és a hatósági bodeban árusítsák úgy, hogy mindenki részére hozzáférhető legyen. Ezeket ajánlja az elnök és a bizottság figyelmébe annál is inkább, mert a bizottság azért van, hogy a közönség érdekeit megóvja és nemcsak azért, hogy a kereskedőket és elárúsítókat üldözze.

Berta Titusz megjegyezte, hogy tisztességes kereskedő nem követett el árdragítást, legfeljebb alkalmi kereskedők ellen indult meg az eljárás árdragítás miatt. Ő is helyesli, ha az árdragítókat pellengére állítják.

(A vendéglői árak.)

Zima Tibor helyesli a piac megrögzöttségét. Felhívja azonban a bizottság figyelmét a vendéglői árakra, amelyek horribilisek és egymással szemben is aránytalanok. A polgármester kéri be a vendéglői étlapokat és azok összehasonlítása után valamiképpen lehetne szabályozni a vendéglői árakat.

Erdős Pál tudomására adja a bizottságnak, hogy a kereskedők szakma szerint a kamara és rendőrség közbenjöttével már most megkezdik az egyes árak megállapítását s így a bizottságnak könnyebb lesz a feladata. Ő maga is tapasztalta, hogy a vendéglői árak az egyes vendéglőkben aránytalanok.

(Az árdragítók kipellengérezése.)

Lős Rezső helyettes polgármester reflektált a felszólalásokra. Az árkiüggesztésről szóló miniszteri rendelet értelmében az árak kiüggesztése a rendelet életbeléptetésétől számított 15 napon belül, tehát augusztus 14-én kötelező. Ő a maga hatáskörében utasította a liszt hivatal vezetőjét, hogy szigorúan ellenőrizze azokat az üzleteket, amelyek hatósági élelmiszereket árusítanak. Amelyik hatósági üzletben nincsenek kiüggesztve az árak, ama kereskedő ellen nemcsak a rendőrbírói eljárás indul meg, hanem attól megvonjuk a hatósági elárúsítási jogot is. Ami az árdragítók kipellengérezését illeti, azt ő is helyesli, de csak bizonyos esetekben és pedig akkor, ha jogerős ítélet van. Amíg nincsen harmadfokú marasztaló ítélet, a pellengére való állítás a legnagyobb sérelem a kereskedőre nézve. Különben a rendőrbíró utasítást kapott, hogy a miniszter által jóváhagyott marasztaló ítéleteket közölje az újságokkal.

(A közéletmezési titkosrendőrség.)

Ami a piaci ellenőrzést illeti, az a meggyőződése, hogy a rendőrség nem állott hivatása magaslatán, ami annak az oka, hogy a rendőrség nem rendelkezett ésmég ma sem rendelkezik megfelelő személyzettel. A piac és az élelmiszerárak hatóság ellenőrzésének megva-

Aradi urak az őserdőben.

— Nyaralás a szabad természetben. —

A háborus nyaralásnak is eredeti formáját választotta néhány aradi és nagyhalmágyi előkelő állású ur, akik eltérve minden szabadtól, minden küll és belföldi fürdőhelyek szokásos felkeresésétől, igazán kedves és kellemes módon töltötték el a rendelkezésükre álló szabadság idejét.

Darányi János, Aradvármegye főjegyzője, Kéhrer Károly kir. tanfelügyelő, Matyasik Márton polgári iskolai tanár, a nagyhalmágyi gyógyszerész és igazgató tanító egy eredeti ötlettől megkapva, bucsul mondtak a városnak, a kultúra minden áldásának és a természet csendjében és költői szép őserdejében kerestek üdülést.

Arad vármegye és a szomszédos Bihar vármegye annyi sok fel nem fedezett szépséget rejt magában, annyi sok meglepetéssel szolgálhat az érdeklődőknek, hogy a hivatalos szobákban agyongyötört és a tulfeszített munkától kimerült agyvelő és szem gyönyörűséget lelhet Lennük és ismételjük, buzdító példával szolgálhat mindenkinek, az aradi urak ötlete, aki a háborus nehéz munkából kivette a maga részét.

Annál is inkább követésre hív fel a nyaraló társaságnak a kirándulása, mert hiszen maga a világháború is visszatérés az őstermészethez, a melynek minden egyes órája elvesz valamit szá-

zadunk sokat dicsért és nélkülözhetetlennek hirdetett vívmányából s csökkentve a nagy igényeket, primitív viszonyok közé szorítja a hadakozó emberiséget, lemondásra, a kevéssel való beérésre szoktatva őket.

Két jó teherbíró lóra felpakolva indultak el utjukra az eredeti nyaralás úttörői. Programjuk első etapja a Gaina volt, amelynek tetején néhány napot töltöttek. Ez a költői szépségű hely már nem új előttünk. A régi leányvásáraitól híres havas hegytető és az ennek emlékére évente megtartott népiünnepély, amelyet Aradról is sokan keresnek fel, oly sok szépséget rejt magában, a kilátásnak oly gyönyörű panorámáját tárja fel a szemlélő előtt, hogy a kiránduló társaság csak nehezen tudott betelni a természet bájjával és egyre halasztotta az út folytatását.

A kis köztársaságban egyenlő jogok és kötelességek uralkodtak, a törvény, amelyet intelligens emberek önként vállaltak magukra, nem tett kivételt a társaság egyetlen tagjával sem, a mit mindnyájan respektáltak is. Minden egyes ur résztvett a főzésben, mosásban, az éjjeli nyugvóhely elkészítésében, de nem is tettek más-kép, mert aki lusta volt és nem dolgozott, annak nem jutott enivaló aznap. Erre a szigorú rendszabályra természetesen nem került sor. Különösen nagy passzióval vett részt mindenki a nyugvóhely elkészítésében. Bejárva a szomszédos Bihar vármegye mondhatni őserdőtől borított részét, bős vízü hegyi patakokon gázolva át, a kifáradt

tagoknak jól esett a friss szénából készített ágyon a pihenés.

A naponta nagy turákat megtevő társaság tagjai jó étvágyal is rendelkeztek. Fő táplálékuk az volt, amit magukkal vittek Aradról, de néha vendégszerető erdészek házában friss húshoz is jutottak. Rendesen füstölt hús, tojás, vaj alkotta a menüt. Mikor a nap állása delet mutatott, vagy a korgó gyomrok étkezéshez parancsoltak, akkor megállott a társaság, lepakoltak a lovakról, tüzet raktak és a fák hús árnyékában, minden ceremónia nélkül elköltötték izletes, egyszerű ételleiket.

Általában az óra kényszerét nem ismerték. Ettek, amikor megéheztek, pihentek, amikor annak szükségét érezték és nyugovóra tértek, a mikor a besötétedő égbolt jelentette, hogy beállott az est.

Az elmondottak után nem is kellene felemlenünk, hogy a három hetes kirándulás fényesen sikerült. A társaság tagjai lesülve, erőben gyarapodva tértek vissza otthonukba. Az erdők csendje megnyugtatta felízgatott, mindenre tulságosan reagáló idegrendszerüket, a csobogó patakok felfrissítették kedélyüket, egy, hogy a mit a négy éves háború borzalmaival és szenvedéseivel ronított, azt három hét alatt helyrehozta a természet fenséges nyugalma és csodálatra méltó nagyszerűsége.

ösítésére az Aradi Közlöny felvetette a közéletmezesi titkosrendőrség létesítésének eszméjét. Az életrevaló tervvel foglalkozott a közéletmezesi bizottság, amely azt helyeseite. A maga részéről az a felfogása, hogy ennek a hatósági szervnek nem szabad, konnekszusba kerülnie a rendőrséggel, ellenben igénybe veheti a rendőri közegeket. A közéletmezesi titkosrendőrség kizárólag az árvizsgáló bizottságnak teszi meg feljelentéseit, ezeket a bizottság tüzetesen megvizsgálja. Ha árdragítást állapít meg, megszabja az irányarat és az árdragítót átadja a rendőrbírósnak. Különben a közéletmezesi titkosrendőrség ügyében a jövő héten a közéletmezesi bizottság tanácskozására hívta meg a kamarát és a rendőrkapitányi hivatalt.

Legnagyobb hibának azt tartja, hogy nem hajtották végre azt a régebbi határozatot, hogy a piacon minden élelmiszert súly szerint kell árusítani, hogy a piacon hiteles mérleget kell alkalmazni és hogy az árakat fel kell tüntetni. E határozatok végrehajtására a bizottság felhívja a rendőrség figyelmét.

Miután a bizottság elhatározta, hogy a vendéglői étlapokat beszerzi, két panasz tárgyalására tért át. A két panasz ügyében nem hozott határozatot, mert előzőleg szakértőket hallgat meg.

Népdal a templomban.

(Felfüggesztették állásától a kürtösi tanítót.)

Aradvármegye közigazgatási bizottságának Purgly László főispán elnöklésével ma megtartott ülésén a referensek előadása során felszólalt Kehrler Károly kir. tanfelügyelő és kérte Fodor Géza kürtösi állami tanító állásától való felfüggesztését és ellene a fegyelmi vizsgálat lefolytatását.

A tanfelügyelő előadása szerint Fodor Géza még az elmúlt év szeptemberében áthelyezte a vallás és közoktatásügyi miniszter a nógrádmegyei Kisterenye községből Kürtösre, állását azonban nem foglalta el, hanem ehelyett több beadvánnyal magasabb állásu szemléket gyanúsítottak meg azzal, hogy hájszát indítottak ellene. Végre a vallás- és közoktatásügyi miniszter erélyes rendelkezése következtében Fodor eljött Kürtösre. Mielőtt elfoglalta volna állását, Kehrler tanfelügyelő figyelmeztette őt, hogy ezentul nyugodtabb magatartást tanúsítson, mert különben kénytelen lesz fegyelmi eljárást indítani ellene.

Fodor a tanfelügyelő figyelmeztetését nem sziveltte meg, mert néhány hónapi kürtösi tartózkodás után nézeteltérései keletkeztek az iskolaszék tagjaival, örökös eivakodásban élt velük, úgy, hogy egy küldöttség panaszta ment ellene Purgly László főispánhoz és a tanfelügyelőhöz is írásbeli panasszal fordultak.

Purgly főispán már ekkor megindította Fodor Géza ellen a fegyelmi vizsgálatot, de mielőtt még ez befejezést nyert volna, egy újabb komplikáció állott be az ügyben. Az aradi tanfelügyelőség Kisterenye községből egy járásbírósi ítéletet kapott, amely szerint Fodor Géza kürtösi tanítót vallásháborításért elítélte a bíróság. Az ítélet indokolása szerint Fodor Géza tanító a kisterenyei római katolikus templomban a misék alatt saját szerzeményű világi éneket adott elő orgona kísérettel, amely egy cigányasszonyról és három hadbavonult fiáról szól. A pap többször figyelmeztette Fodort, hogy hagyja abba a vallás tekintélyét sértő ének előadását, de miután ez nem használt, megtette ellene a feljelentést a járásbíró-

ságon. Ugy az első, mint a másodfoku bíróság elítélte Fodor Gézát.

A közigazgatási bizottság Kehrler tanfelügyelő előterjesztésére a fegyelmi vizsgálat befejezéséig felfüggesztette állásától Fodor Géza kürtösi tanítót és úgy intézkedett, hogy tekintettel a háborus viszonyokra és arra, hogy három gyermekes családja, fizetésének kétharmadrészét kiutalja számára élelmezési díjként.

Horvátok a magyar honvédség ellen

(Wekerle visszantastja a horvát álláspontot.)

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülését háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg Szász Károly elnök. Napirenden van a katonai ellátásról szóló törvényjavaslat.

Rajasics József báró engedélyt kér, hogy előbb személyes kérdésben beszéljen. (A Ház az engedélyt megadta.) Szmracsánvi György főispán még mint országgyűlési képviselő öt és több társát megrágalmazta és a hazatérését vádjával illette a Házban. Ő már akkor visszautasította a rágalmat, tudta, hogy még gondolatban sem vétett hazája ellen. Tudta, hogy hamisítással áll szemben, amely előbb vagy utóbb ki fog derülni. Két héttel ezelőtt Mihalovich bán a sábor nyílt ülésén kijelentette, hogy a mire Szmracsánvi vádját építette, hamisítvány. Ezt a horvát bán méltóság tekintélyével mondta. Kéri mindazokat, a kik mindenáron szerepelni akarnak, ne üljenek fel a besugóknak és ne támadják könnyelműen Horvátországot.

Fényes László: És ott hányszor támadnak bennünket?

Rajasics báró: Ezek a dolgok nem egyes képviselők terhére mennek, hanem a magyarság számára. Ha mégis akadnak magyar képviselők, a kik mindenáron szerepelni akarnak, válasszanak más eszközt és ne a horvát képviselők becsületét használják fel arra, hogy a magyar miniszterelnököt nyílt ülésen mezbuktassák.

Ezek után a javaslatról szól, de csak általánosságban, mert a javaslat érdemére nézve a horvát képviselők már deklarációt tettek. A magyar országgyűlésnek nincsen joga, hogy a honvédség címét egyoldalúan megváltoztassa. Ezért a maga és társai nevében kijelenti a következőket: A miniszterelnöknek Hreljanovic képviselő nyilatkozatára adott válasza oly kijelentéseket tartalmaz, a melyek az állami alap törvény határozománvainak nem felelnek meg, s a melyeket Horvátország soha helyesnek nem ismert és a jövőben sem fog elismerni.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Megjegyezni kívánom, hogy azok a vádak, a melyeket Szmracsánvi György képviselő hangoztatott, Horvátországból erednek, viszont e vádak bőséges tányt találnak azokban az iratokban, a melyeket Szerbiában találtunk és a melyeknek megbízhatóságához szó sem férhet. E vádakot a Pasic-féle lista is támogatja. Kétséghavonni a jóhiszeműségét azoknak, a kik e vádakot hangoztatták, nem is lehet. Akkoriban megvizsgálták a vádak alaposát és két ügyész is konstatálta, hogy a képviselő ur magatartása ellen kifogást emelni nem lehet. (Helyeslés.)

Egészen más a képviselő ur felszólalásának másik része. A képviselő hangoztatja annak szükségességét, hogy Magyarországnak és Horvátországnak meg kell egymást értenie. En ezt elismerem, de hangsúlyozom, hogy mai nyilatkozata nem szolgálja ezt a megértést. En lételes törvényeink szavai szerint fogok eljárni. Mint a multkor is kijelentettem, a legnagyobb előzékenységet tanúsítom a horvát kérdésben, a köszönet és az elismerés azonban ezért a mai felszólalásban az, hogy a képviselő ur új fogókról és új kötelesekről emlékezett meg. Ez egy olyan terület, a melyre én a képviselő urat nem követem. Éppen ezért ajánlom, hogy térjünk át mai napirendünkre.

Barta Ödön előadó szóléra áll fel. A horvát képviselők kis csoportja kivonul a terem-

Barta Ödön: Hiába vonulnak ki a képviselő urak, ki kell emelnem, hogy állom azt, amit a multkor mondtam. En nem gyanúsítottam, nekem kötelességem volt ezzel a kérdéssel foglalkoznom. A véderő-bizottság határozata jogosított fel arra, hogy nyilatkozatot tegyek. Ismétlem, hogy a horvát képviselők minapi törekvése államellenes. A horvátok meg akarják kbontani a honvédség egységét és a mikor mi ez ellen tiltakozunk, meg vannak sértve. Hangsúlyozni kell, hogy a magyar honvédség nem két honvédség. A király személyében két szuverén egyesül: a magyar király és az osztrák császár. Harmadik szuverén nincs.

Haszár Károly személyes megtámadtatás címén felel Rajasicsnak.

Az ülés további részéről lapunk más helyén közlünk tudósítást.

Nem rekvirálták

a Marta lakását.

(A Lakáshivatal helyszíni szemléje.)

A Lakáshivatal ma délután hat órakor Seress Ferenc táblabíró elnöklésével kiszállott a Marta Bohus-palotabeli lakására, hogy helyszíni szemle útján döntse el azt a kérdést, vajon a lakás állandóan lakott-e, vagy pedig csak ideiglenesen használják.

A helyszínen az elnök kihallgatta Lagen Frigyes főmérnököt, aki elmondotta, hogy a katonai hatóság részéről azért nyert felmentést, mert állandóan a Martánál dolgozik és a lakást állandóan használja és arra feltétlenül szüksége van.

Révész Mór dr., Seidner Rudolf zászlós képviselője a főmérnök felmutatott szerződéséből győződött meg arról, hogy az nemcsak ideiglenes alkalmazottja a gyárnak, tehát a lakást semmi szín alatt sem engedhetné át rövid időn belül.

Ugyancsak állandó lakója az egyik szobának özvegy Kende Károlyné, aki egyáltalán gondozója is a lakásnak, amel nyugszólván egy héttig sem áll használatlanul, mert az igazgatóság valamely tagja rövidebb-hosszabb időre Aradon szokott tartózkodni.

A Marta képviseletében Rosenberg Miksa dr. tanukat is állított, akik a lakás állandó használatát bizonyították, így többek közt a Bohus-palota több lakóját és házmesterét. A szemle folyamán Rosenberg dr. visszatért a tegnapi tárgyaláson történt incidensre, amelynek hevében azt a kifejezést használta, hogy a lakás rekvirálása esetér a jöttmentek előnybe jutnának. Kijelentette, hogy ezt nem sértő szándékkal használta.

A szemle befejeztével Seress táblabíró nyomban kihirdette a Lakáshivatal végzése és a rekvirálási kérelmet elutasította.

Seidner Rudolf zászlós újabb rekvirálási kérelmet adott be, amelyben bejelenti, hogy a Perényi-utca 7. számú Bernstein-féle házban levő üres lakásra tart igényt és kéri annak lefoglalását. Ebben az ügyben jövő héten lesz a tárgyalás.

MUVÉSZET.

* Bemutató előadás a Modern Kabaréban. Csütörtökön este ismét új műsort mutat be a Modern Kabaré. A premiernek egyik legsikerültebb száma bizonyára újból az Iskola című bohózat lesz, melyet közkívánatra, szellemes új humorokkal ismét műsorra tűzött az igazgatóság. A holnapi premieren bemutatkoznak a társulat új tagjai is. Vágó Gézának, ennek a legkitűnőbb magyar kabaréművésznek bucsuelőadása augusztus 15-én lesz. Ezen az estélyen Vágó teljesen új mókákkal bucsuzik az aradi közönségtől. A bucsuelőadásra jegyeket már nagy számban foglal le a közönség.

* Ma nyílik meg a Tánckaszinó. A Tánckaszinó ma este fél tíz órakor nyílik meg a Köz ponti szálloda nyitott fedélzetű télikertjében. A kaszinó tagjai már ma megérkeztek és megkezdték a próbákat. A Tánckaszinóban az előadás után parkett-tánc lesz. A belépti-díj két korona.

HIREK

Zsupanszki Sztankó meghalt.

(Az aradi szerb hitközség gyászva.)

Mélységes gyász érte az aradi görög keleti szerb egyházat: köztiszteletben és szeretetben álló lelkésze Zsupanszky Sztankó esperes-plébános ma hajnalban 55 éves korában rövid szenvedés után meghalt.

Zsupanszki Sztankó nyolc nappal ezelőtt megbetegedett. Háziorvosa, Magyar Samu dr. spanyolnáthát állapított meg és tanácsára az esperes ágyba feküdt. Magas láz lépett fel, amely nem akart szünni. Magyar dr. a leglelkismeretesebb és leggondosabb kezelésben részesítette Zsupanszkit és örömmel állapította meg, hogy a spanyol-betegséget az esperes kiheverte. De nagy nyugtalanságot okozott az állandóan magas láz. A napokban azután Magyar dr. megállapította, hogy szívburoklob lépett fel. Tegnap délután a láz alább hagyott és a nagy beteg esperes valaminek jobban érezte magát. Estefelé ismét láza lett, amely egyre emelkedett. Éjjel után a feleségétől szódavizet kért, aztán aludni küldte nejét, aki fél három óra felé felébredt. Ekkor férjét már halva találta.

A holttestet a Kelemen-téri szerb-palotában levő lakásában ravatalozták fel, ahonnan holnap délelőtt átszállítják a szerb templomba. A temetés péntek délelőtt tíz órakor lesz a templomból és fényes egyházi szertartás mellett viszik a felső temetőbe.

Zsupanszki Sztankó esperes-plébános a csernovici egyetemen végezte a theologiai fakultását, majd Budapesten és Jénában jogot hallgatott.

Pappá történt felszentelése után egy évig Görögországban tanulmányuton volt, majd Boszniában mint theologiai tanár működött. — 1913-ban választotta meg az aradi szerb hitközség esperes-plébánosnak és azóta általános tisztelettől övezve intézte hitközségének lelki ügyeit. A rendkívüli képzettségű lelkész csendes, magába zárkózott férfi volt, aki csak családjának és egyházának élt, a közszerepléstől és a politikától teljesen távol tartotta magát. Egyébként nagy barátja volt a megértés politikáinak.

Halála nagy számú családot döntött mélységes gyászba. Feleségén kívül nyolc gyermek gyászolja. Legidősebb gyermeke, aki 24 éves, mint katonai gyógyszerész a háború elején orosz fogságba került és jelenleg is ott van. — Ezenkívül még öt fia és két leánya van. A kenyerkereső és támasz nélkül maradt család iránt város szerte igaz mély részvét nyilvánult meg.

— **A pénzügyminiszter beteg.** *Pořovics* Sándor pénzügyminiszter néhány nap óta gyengélkedik és nem hagyhatja el szobáját.

— **Merénylet egy ukrán miniszter ellen.** Kievből jelentik: Még július 30-án történt, hogy *Pontenko* közlekedési miniszter ellen merényletet követtek el. Mikor kocsin ment hivatalába egy ismeretlen férfi többször lőtt rá revolverből, de nem találta el.

— **Páris újból lövik a messzehordó ágyuval.** *Berlinből* jelentik: Genfi távirat szerint a reggeli órákban ismét megkezdődött Páris lövetése a messzehordó ágyukból. A városra meglehetősen gyakran esnek a messzehordó ágyuk gránátjai.

— **A cárevicset mégis föbelőtték.** Genfből jelentik: A Temps írja, hogy a cárevicset a vörös gárdisták azért lötték föbe, mert atyja halálának híreire úgy viselkedett mint egy örült. A népbiztosok tanácsa azonban azt a hírt terjesztette, hogy a cárevics betegségben halt meg nem tudtak neki megfelelő orvosságot adni s ezért pusztult el. A szovjet kormány megengedte, hogy augusztus második felében a cárné és leányai Spanyolországba utazzanak.

— **Foch — Franciaország marsallja.** Párisból jelenti a Havas-ügynökség: A minisztertanács *Foch* tábornoknak a Franciaország marsallja címét adományozta. *Peatin* tábornok a katonai érdemkeresztet kapta.

— **Adomány.** Grosz Izsóné 50 koronát küldött a piavei hősöknek és 50 koronát a vak katonáknak.

— **Svédország és Svájc között megszakadt a kereskedelmi összeköttetés.** *Stockholmból* jelentik: A Morningpost írja: Illetékes körökben nagy nyugtalanságot kelt a Svédország és Svájc közötti kereskedelmi forgalomnak Németország részéről való megakadályozása. A Svájcba irányított nagymennyiségű faárú Hamburgban fekszik, a több mint negyven millió márka értékű selymet pedig Svájc nem tudja Svédországba szállítani. Ezt a rendszabályt az érdekelt körök répresszáliának tartják, amelyet Németország gyakorol Svédország ellen ama szerződés miatt, amelyet Svédország az entent-tel kötött a hajótér átengedése ügyében.

— **Aradi úszó hősi halála.** A legutóbbi Piave melletti harcok alkalmával súlyosan megsebesült *Bogsán* István tartalékos árkász hadnagy, aradi építész. A súlyosan sebesült tisztet egyik budapesti kórházban helyezték el, a hol miután megvizsgálták, kezelő orvosa ki jelentette, hogy egyik lábát amputálni kell, mert a golyó teljesen szétroncsolta azt. A tragikus sorsu *Bogsán* István először tiltakozott a súlyos következményű operáció ellen és csak akkor egyezett bele, amikor meggyőzték arról, hogy ettől függ az élete. Az operáció meg is történt, de nem hozta meg a kívánt eredményt, mert *Bogsán* István ma éjjel súlyos sebébe belehalt. A holttestet hozzátartozói Aradra hozzák és itt helyezik örök nyugalomra. Az Aradi Mérnök és Építész Egyület a hősi halált halottjának temetésén testületileg vesz részt. Az egyület ezúton is felhívja tagjait, hogy pénztelen: e hó 9-én délután 5 órakor minél nagyobb számban jelenjenek meg a felső temető halottias házában.

— **Malvyt öt évi száműzésre ítélték.** *Párisból* jelentik: A Malvy-perben a szenátusi választmány titkos szavazással úgy döntött, hogy a hazaárulásról szóló vádpontot figyelmen kívül hagyja, mire *Flandin* szenátor a hivatalos kötelességek megszegéséről szóló szakasz alkalmazását indítványozta és ezt 98 szavazattal 56 szavazat ellen elfogadták. Huszonnégyen tartózkodtak a szavazástól.

— **Párisból táviratozzák:** A szenátus mint fő törvényszék Malvy volt belügyminisztert hivatali kötelességmulasztásban találta bűnösnek. A fő törvényszék tanácskozássra vonult vissza, hogy ezen az alapon ítéletet hozzon.

— **Párisból jelenti a Havas-ügynökség:** Az állami fő törvényszék Malvy volt belügyminisztert öt évi száműzésre ítélte, polgári jogainak elvesztése nélkül.

— **Párisból** jelentik: A véghatározat többek közt a következőket mondja: Való az, hogy az 1914. év vége óta tervszerűen igyekeztek a nemzet erkölcsi erejét befojyásolni és a hadsereg fegyelmét aláásni. E propagandát újságok alapításával, röpiratok terjesztésével, beszédekkel, előadásokkal üzték. Malvy ismerte ezeket az üzemeket és az 1917. évi zendülés fő okait. A helyett azonban, hogy ez ellen küzdött volna, olyan lapot szubvencionált, amelynek szerkesztőit az ellenséggel való egyetértés büntette miatt elítélték és megszüntette az eljárást ismert anarchisták ellen. Malvy az ellenséggel való egyetértésben nem bűnös, de a hivatali kötelességét félreismerve, megsértette és elárulta. Ezért Malvyt öt évi száműzésre kellett itélni.

(*Dreyfus* Alfréd vezérkari százados nagy szenzációt keltett bűnpere óta Franciaországban senkit sem ítélték száműzésre. *Dreyfus* annak idején az Ördög-szigetere száműzték. — Most Malvy volt belügyminiszterre vár a száműzés keserves szenvedése.)

— **Eljegyzés.** *Lauter* Róbert *Bécs* és *Auerbach* Janka jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Kivégzett katonaszökevény.** *Budapestről* telefonálja tudósítónk: *Gonda* József budapesti születésű honvédtüzér, a m. kir. 9 (140) honvédtüzérezred pótütegeinek katonája, aki a polgári életben lopásért kétszer büntetve volt, többször megszökött csapatától, legutóbb a statárium kihirdetése után. A hadosztály bíróság a katonaszökevényt agyonlövésre ítélte. A köztüzért ma délután agyonlőtték.

— **Az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár közli a pénzügyminiszterrel,** hogy a gyermekgyógyászati rendelő a pénztár rendelő-intézetben naponta délután 2—3ig tart

— **Közélelmezési történet.** Történt, hol nem történt, mindegy, hogy Aradon-e, vagy másutt, hogy egy tisztviselő felesége megbetegedett. Legelőbb is úgy érezte, hogy beteg, orvosi bizonyítvány megerősítette ezt a szubjektív érzését s kimondta, hogy csak Baden fürdő segíthet a baján. Az asszony következőleg föl-készült s mert jó anya, aki gyermekeit nem hagyhatja magukra, összeszedte mind a hatot s vitte magával. Baden nekünk messzi külföld, ott az idegent nem szívesen látják, mert eltanulták a régi diktumot: *Ha jöttök — leszte, ha hoztok — eszte.* *Ha hoztak, azaz vittek is magukkal hat hétre ennivalót. Lisztet, zsirt és cukrot s minden mást, amit csak megterem a nagy Alföld s amire szabályos szállítási igazolványt állítanak ki a hatóságok.* Megérkezve Badenbe, a levegőváltozás csodálatos eredményei kezdtek mutatkozni. A mamának elég volt három nap, hogy megtámadott egészsége helyreálljon. A gyerekek úgy meghiztak, hogy veszélyeztették a közhangulatot, — föltétlenül ezért kellett a negedik napon tovább menniük Bécsbe. Ezek után csak rövid statisztikai adatok felsorolására szorítkozunk. A héttagny csak egy hétig lakta Bécsnek városát, ettek-ittak, kitűnő szállóban fészkeltek be magukat, azután hazautaztak. Igaz, hogy a hat hétre szánt élelmicikkből nem hoztak vissza semmit, de szereztek esztendőre való ruhaanyagot, meg volt az a pénzük, amellyel utra keltek s ezenfelül itthon kétszer annyi élelmiszert vásároltak a fölöslegetből, mint amennyit elvittek magukkal.

— **Román pap egy zsidó temetésén.** Érdekes temetési szertartásról ad hírt nagyváradi tudósítónk. A napokban meghalt *Löwy* József tekintélyes tulkai kereskedő felesége, akit a falu népe rendkívül szeretett. A temetés délután fél 2 órakor kezdődött s a gyászháznál előbb *Friedl* József szalontai rabbi mondott nagyhatású beszédet, majd a rabbi magyar gyászbeszéde után a koporsó mellett a falu gör. keleti lelkésze mondott a nagyszámban megjelent román gyászoló gyülekezet előtt román nyelven bucsuztató beszédet. A gyászbeszédet ehangzása után a gör. keleti román templomban megkondultak a harangok és harangzugás mellett kísérték ki a faluból a koporsót, amelyet a szalontai izraelita temetőben hantoltak el.

— **A 33-as napok.** (Nagy Enebre Aradon.) Az újságíró ünnepély nagy sikere után most minden érdeklődés a „33-as napok“ felé terelődik. Ez a négy napos ünnepség, melynek védnökségét Augusztus főhercegasszony vállalta el, szokatlan és érdekes szenzációkkal lesz tarkítva, amelyekhez hasonló attrakcióit ebben a generációban már rég nem látott az aradi közönség. A „33-as napok“ augusztus 17-én kezdődnek egy nagyobb szabású strandünnepellyel. Másnap 18-án az *Andrássy-uton* nagy jótékonyok-lu vásár lesz, ugyancsak vasárnap délelőtt 11 órakor a kulturpalota kistermében kép és autogramkiállítás nyílik meg. A nap legjelentősebb momentumna Nagy Endre író önálló művész-estéje lesz, amelyet az aradi Kölcsey Egyesület rendez a 33-asok javára a kulturpalota nagy termében. Az estély kezdete este fél 9 órakor. *Jegyek* *Oláh* Sándor könyvkereskedésében válthatók (Minorita-palota.) A 33-as napok folytatólagos, 19-iki és 20-iki programját legközelebbi számunkban ismertetjük.

— **Menetjegyvizsgáló nők alkalmazása az ACSEV-nél.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak személyvonatoknál a menetjegy vizsgáló nőket kíván alkalmazni. Egészséges, ép testalkatú nők, akik a 18-ik évüket betöltötték, írni, olvasni jól tudnak, a négy számadási alpműveletben jártasok és ezen foglalkozáshoz hajlamot éreznek, jelentkezzenek felvétel céljából az aradi és csanádi egyesült vasutak állomási képviselőségénél Arad pályaudvaron, ahol bővebb felvilágosítást nyernek.

— **Bácsmegeye négy husztalan napot akar.** Szabadkáról táviratozzák: Bácsmegeye közgazgatási bizottsága ma Zomborban tartott ülésén. *Lebach* László előterjesztésére elhatározta, hogy felír az Országos Közélelmezési Hivatalhoz négy husztalan napnak az egész ország területére való megállapítása iránt. Kéri továbbá Bácsmegeye a vágóállatok szabad vásárlási rendszerének megszüntetését, valamint azt, hogy marhát venni és eladni csupán hatósági közvetítéssel lehessen.

— **Uj gyógyszerárszabás.** A hivatalos lap mai számában kormányrendelet jelent meg, amely egyes gyógyszereknek és a gyógyszerket tartalmazó edényeknek, valamint köztözszereseknek árát újból megállapítja. Augusztus hó 10-től kezdve már az új árszabás érvényes. A rendelet utasítást tartalmaz arra vonatkozólag, hogy a **szegényebb lakosság olcsóbb gyógyszereket kaphasson.** Felhívja tehát a törvényhatóságokat, hogy szállítsák fel a gyakorló orvosokat arra nézve, hogy szegényebb betegek számára írott recepteknél jelöljék meg, hogy olcsóbb csomagolást kívánnak („fiat expeditio simplex“) ami által a gyógyszereket a gyógyszerész jelentékenyen olcsóbban számíthatja.

— **Halálozás.** Ma reggel öt órakor elhalt Aradon özvegy Vidéki Ferencné született **Frislán Anna.** Temetése nyolcadikán délután három órakor lesz a felső temető halottas csarnokából. **Vidéki Gusztáv** rendőrfogalmazó édesanyját gyászolja az elhunyt 85 éves uriaszonyban.

— **A kormány kifizeti a közkórházak adósságait.** **Budapestről** jelentik: A Ház délelőtti ülése során Gyöngyös város küldöttsége jelent meg **Wekerle Sándor** miniszterelnöknel és arra kérte, hogy az 1907. évi 66. törvénycikk amint tiltó rendelkezését, hogy a közkórházak kölcsön útján nem fedezhetik építési és beruházási költségeiket, törvényhozás útján változtassa meg, illetőleg tegyen kivételt ez alkalommal egy újabb törvény, mert Gyöngyös városa 1908-ban kezdte az alapítványi közkórházat építeni, az építkezést azonban a háború kitörése miatt nem tudta befejezni. **Wekerle Sándor** miniszterelnök Gyöngyös város küldöttsége előtt kijelentette, hogy a **kormány elhatározta, hogy az összes közkórházak adósságait kifizeti.**

— **Temetés.** Ma délelőtt féltizenegy órakor temették el dr. **Reisinger Ferenc** német, akinek korán történt halála mindenütt ószinte és mély részvétet keltett. A gyászolók és résztvevők óriási tömege állotta körül a koszorúkkal borított koporsót, amíg **Vágvölgyi Lajos** dr. főrabbi mondott minden jelenlevőt könnyekig meghatott remek imát. A gyászdalok elhangzása után a halottas kocsira tették a koporsót, amely egy porba sújtott férj és apa büszkeségét és reményességét vitte el oda, ahol az enyészet az ur és a parancsoló. Rendkívül sokan kísérték el utolsó útjára az élete virágában letört urinót.

— **Az újságírók parkünnepélyéről** írott tudósításunk némi helyesbítésre szorul. **Klein Jolán** neve kimaradt a kávéházban dolgozó hölgyek névsorából, viszont **Vincze Böske** és **Pichler Anna** neve pedig tévedésből került bele az ünnepélyen nemes munkát végző hölgyek névsorába.

— **Árdrágító hentes.** **Popovics Koszta** hentes mester a piacon árusított sertéshúst és a maximális áron jóval magasabban adta el. — **Szücs Jánosné,** aki nem volt hajlandó a hentes által kért tizenhat koronát megadni, rendőrt hívott, aki azután feljelentette a rendőrségen maximális ár túllépése miatt. Ma tárgyalta ezt az ügyet **Weil Károly** dr. rendőri büntető bíró, ki a hentesmestert tizenöt napi elzárásra és 600 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Rendőri hírek.** A Fehér Kereszt étterem tulajdonosa panaszt emelt, hogy ismeretlen tettesek állandóan lopkodják a lisztet és cukrot. A nyomozás során kiderült, hogy a tettes két borfiú volt. A rendőrség lakzkutatást tartott a lakásukon, ahol körülbelül 300 korona értékű szerszámot találtak, amelyek még abból az időből származtak, amikor a két fiú a Martában dolgozott. A Marta is megtette ellenük a feljelentést. A rendőrség áttette az iratokat a fiatal koruak bíróságához. — A Neptun fürdő igazgatósága ma panaszt tett a rendőrségen, hogy a közönség állandóan lopkodja a lepedőket, továbbá a rövid és hosszú uszónadrágokat. A rendőrség ezentúl figyelemmel fogja kísérni a tévőzőket és így próbálja meggátolni a lopásokat.

— **Egy török diplomata rejtélyes halála.** **Kopenhágából** jelentik: **Huri Zia** bég török követi tanácsos tegnap délután még kideríthetetlen szerencsétlenség következtében **Rüns** tetti fürdő szállodájában lévő lakása erkélyén rosszul lett, az utcára esett, koponyatörést szenvedett és néhány órával később meghalt a nélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna.

— **Elragadták a lovak.** Ma **Zimmer** Ádám és **Barna** Pál kisszentmiklósi lakosok kocsival Aradra jöttek. A Vörös ökökben szálltak meg. Délután haza akartak menni és kimentek az udvaron lévő kocsiszinbe, hogy befogják a lovakat. Amíg **Barna** a lóval bajlódott, **Zimmer** felült a kocsira. Amikor **Barna** a lónak a szájába akarta a zablót tenni, a felröppenő galamboktól a ló megijedt, felvágott és vad futásnak indult. Futás közben, amint a kapu alatt rohant ki az utcára, a kocsi neki vágódott a kapu saroknak. **Zimmer** a nagy zökkenéstől és ütődéstől kiesett a kocsiból és fejére esett. Súlyosan megsérült. **Petkovics** Béla ügyeletes rendőrtiszt és **Prohászka** László dr. ügyeletes tb. főorvos mentek ki a helyszínre. **Zimmer** még be tudta mondani személyesen az adatokat. **Prohászka** László dr. beszállította a súlyosan sérült embert a kórházba.

— **Jó az egészség Aradon.** Arad város közigazgatási bizottságának ma tartott ülésén nevezetesebb eseményről nem számoltak be az előadók. Örömmel vette tudomásul a bizottság **Tisch Mór** dr. főorvosnak jelentéséből, hogy az egészségügyi viszonyok július hónapban kedvezőbbek voltak. Megemlékezett a főorvos arról, hogy a spanyol nátha szörvényszerűen fellépett, de a megbetegedések enyhe lefolyásúak voltak.

— **Lencse és borsó felajánlása.** A közéleti miniszternek 119.644—918. szám alatt kelet rendelete alapján kötelezem mindazon termelőket, akik lencsét egy és fél katasztrális holdnál, vagy borsót egy katasztrális holdnál nagyobb területen termelnek, hogy készleteiket augusztus hó 15. ig nálam bejelentésük. Az így bejelentett készlet zár alá vétetnek nyilvánítván, a termelő a saját házi és gazdasági szükségletére a kellő mennyiséget a múlt évi kvóták alapul vételével felhasználhat. — **Löcs Rezső,** h. polgármester.

— **Idült egy szállodában.** Tegnap este a **Hindenburg** szállóban **Gulyás János** repülőosztághoz beosztott katonája egy leány társaságában szobát bérelt. Később veszekedni kezdett a leánnyal, mert megtagadta a fizetést, mire az rendőrt ment. Amíg a leány távol volt, a katonája bajonettjével felfeszítette a leány magával hozott utazó kosarát és abból egy ridikült vett ki, amelyben 29 korona készpénz és egy ezüst lánc volt. Amikor távozni akart zsákmányával, szemben találkozott a katonarendőrség egy patrúljával, amely mindkettőjüket előállította a katonarendőrségen. A katonája ugyan a sötét folyosón eldobta a lopott ridikült, azt azonban a rendőrök megtalálták. A katonarendőrségen mindkettőjüket fogva tartották. **Gulyást** átadták a parancsnokságának, a leány ellen pedig megindították az eljárást.

— **Hetvenkétéves menyasszony, husz éves vőlegény.** Újvidékről jelentik: Érdekes szerelmes pár jelent meg az újvidéki polgármesteri hivatalban, hogy díszpénzációt kérjen házasságkötéséhez. A vőlegény **Lengyel István,** mindössze husz éves, akit pedig élete párjával kismélt, özvegy **Simics Vácáné,** kukoricatöréskor tölti be a **hetvenkettedik esztendejét.** Az asszony, akinek már unokái is vannak, virágzó gazdaságot vezet és itt volt kocsis a Pista gyerek. A házasság kihirdetése meg is jelent a városház tábláján. A jegyespár boldogan távozott a városházáról.

KÖZGAZD

— **Tőzsde.** **Budapestről** telefonálja tudósítónk: Igen szilárd megnyitás után a kulisz- és koriátpiacon is realizálási hajlandóság mutatkozott, aminek következtében átmenetileg csökkentek az árfolyamok. Zárlat felé azonban ismét növekedett a vételkedv és az árnívó újból megszilárdult. A forgalom azonban az előző két napinál kisebb volt. Zárlati árfolyamalakítások a következők: Magyar Hitel 1353—62, Osztrák Hitel 912—13, Agrár 1091—87, Magyar Bank 984—50, Hazai 665—70, Fabank 981—76, Adria 1880—90, Atlantika 1470—85, Concordia 915—25, Viktória 1960—50, Salgó 1220—34, Ganz 4310—05, Rima 1159—63, Klotild 660—50, Nasci 3455—500, Fegyver 1180—72.

Ujabb sikerünk Albániában.

Budapest, augusztus 7. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti: **Olaszországban** tüzérségi harc és járőrtevékenység.

Albániában Berratól nyugatra visszavertünk erős előretöréseket. A felső Devoli völgyben további haladást értünk el. **A vezérkar főnöke.** (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A soha ki nem ürülő hátizsák.

(**Mihalik Béla** dohányraktára. — Megbűntetett trafikosok.)

Az **Aradi Közlöny** megírta, hogy az aradi katonarendőrség leleplezte **Mihalik Béla** szőlőbirtokost, aki állandóan foglalkozik dohányüzérkedéssel. A katonarendőrségen **Márk Ferenc** főhadnagy hallgatta ki **Mihalik**ot. Ugyanis feltűnő volt, hogy honnan szerzi be a dohányt és ki által, mi uton jut annak birtokába. **Mihalik** elmondotta, hogy bár nem katonája, egyenruhában, hátizsákkal állandóan Pestre utazott. Pesten „kitűnő“ összeköttetései révén annyi dohányt tudott mindig beszerezni, hogy a hátizsák és utazókosarak, amelyeket magával vitt, mindig megteltek. A lehozatal természetesen egyenruhában sokkal könnyebb volt, lehet, hogy amikor a vonaton nem volt hely „a front-ról jövők“ kiáltással csinált magának és értékes csomagjainak helyet. Itthon azután nagy körültekintéssel helyezte el a Pestről hozott árut. Érdekes, hogy nem folytatott cseréüzletet, csakis pénzért adta tovább. Tessék elképzelni, hogy milyen árkon volt tehát egy főlerakata, ahol a szerzett dohányárakat felhalmozta. Onnan elindult egy hátizsákkal, mely meg volt tele különböző dohányárakkal. Ezt elvitte valamelyik üzletbe, ott eladta. Azután megint elment a főlerakataba s onnan megint megrakodva távozott.

Előállításakor körülbelül ezerháromszáz korona készpénzt tartalmaztala. **Márk** főhadnagynak arra a kérdésre, hogy a dohányt Pesten kitől kapja, valami **Angyal** nevű trafikost jelölt meg, **akitől általában annyi dohányt tud beszerezni, amennyit csak akar.**

— **Különben** — mondotta **Mihalik** — én ugyanis folytatni fogom.

Az iratokat áttették a pénzügyigazgatósághoz, hogy a pesti hatóságokat keresse meg annak kiderítésére, hogy **Mihalik** honnan tudja olyan nagy mennyiségben a dohányárut beszerezni.

Az aradi trafikosok épp úgy, mint a többiek az országban nem nagyon szívesen adnak pénzért dohányt. Legszívesebben cserélnék. A pénzügyigazgatóság minden rendelkezésére álló eszközzel hűtözi az ilyen trafikosokat, akikről azután megvonják a trafikengedélyt. Ma a pénzügyigazgatóság feljelentésére **Lelik József**né kantinost vont a felelősségre **Weil Károly** dr. rendőri büntető bíró, ki dohánydrágításért volt feljelentve. **Lelik**né a fővölde melletti kantinban árusított és főképpen katonáknak adott el dohányárut, természetesen jóval drágábban, mint a rendes eladási ár. A tizennyolc filléres dohány ötven fillér volt az egy filléres dráma 10 fillér volt. **Weil** dr. 8 napi elzárásra és 200 korona pénzbírságra ítélte **Lelik**né, aki megfellebbezte az ítéletet.

Még több árdrágító felött is ítélkezett **Weil** dr. **Knányi** / **Simonné** 13 koronáért adta a sertéshus kilóját, 100 korona pénzbírságra lett ítélve. **Madarász Jánosné** öt személy után jogtalanul vette fel a lisztet, 15 napi elzárásra és 100 korona pénzbírságra ítélte **Weil Károly** dr.

Moszkva előtt csatáznak a csehek és bolsevikiek.

(Az oroszok ellenállásra készülnek az angolok ellen.)

Stocholmból jelentik: A cseh dandár 30 kilométerre van Moszkvától, ahol összeütköztek a bolsevik csapatokkal. A csatában mindkét fél rendkívül véres veszteséget szenvedett.

Stockholmból jelentik: Trockij Moszkvába való megérkezése után nagyarányú intézkedéseket tett az angolok elleni harcra. Mindenek előtt elrendelte a határszéli lakosság felszerelését és katonai szervezését. Elrendelte továbbá, hogy a kormányzóságok katonai vezetőségei gyűjtsék a védekezéshez szükséges anyagot, készítsenek terveket a határhidak és közlekedési eszközök elpusztításához és erre a munkára gyűjtsenek munkaerőt. A vörösgárda tagjai és a határon lakók szigorú parancsot kaptak, hogy visszavonulás esetén pusztítsák el mindazokat az objektumokat, amelyeket az ellenség használhat.

Zürichből jelentik: A Temps Newyorkból azt a táviratot kapja, hogy az Egyesült Államok kormánya elhatározta, hogy a Murmann vidékre és Szibériába expedíciós hadsereget küld.

Moszkvából jelentik: Az Izvesztia szerint Moszkvában tegnap több előkelő francia és angol polgárt letartóztattak. Ez az intézkedés az angoloknak és franciáknak a Murman-vidéken való előnyomulásával áll kapcsolatban. Ugyancsak letartóztattak Moszkvában több francia és szerb tisztet, akik viselkedése a szovjetkormány előtt gyanusnak tetszett.

Stockholmi táviratok szerint a cseh szláv csapatok lassan, de biztosan vonulnak nyugat felé és egyik a várost a másik után foglalják el, mindenütt feloszlatták a helyi szovjeteket és a vörösgárdákat s most, miután japán segítő csapatokkal erősödtek meg és így sokkal nagyobb biztonságban érzik magukat, gyorsabb ütemben folytatják diadalutjukat. A szovjetkormányhoz ultimátumot küldtek s megfenyegették, hogy ha csapatokkal próbálna ellenállani az Uralban, hogy az ott feloszlott szovjetet visszaheilyezze hivatalból. Akkor ők gondoskodni fognak arról, hogy egész Oroszországot kiéheztessék.

Két percig Velencében.

(Az Aradi Közlöny haditudósítója a lagúnák városa fölött. — Repülőgépen, ágyutüzben.)

Az Aradi Közlöny eredeti haditudósítása

B. K. Hajóhadparancsnoktól.

(A sajtóhadiszállás jóváhagyásával.)

A gépparipa nekifogáskodik, a levegő megreszket alatta, még néhányat szökellik és szárnyai máris visznek fel a végtelen égbolt felé.

Alattunk zölden a tenger. Mint fekete bogár kuszik végig rajta árnyékunk. Alacsonyan repülünk, 1400 méter. A tengerszélien a tájkép végtelen kicsire összezsugorodva, mintha a házakat, fákat gyermekkezek vágják volna ki játékosan kartonpapírból, színesre festve. Háromszögű félsziget, hasonlít keveset Isztriára. Mérték: 1:1400. Itt kellene lenni Rovignonak, mögötte a Leme csatornával és aztán a nagy városnak, Parenzonak és a tenger és csatorna között a Csicsen hegyhátnak kellene vonulni. De hiszen ez tényleg a csatorna, amott tényleg a város és mélyen, nagyon mélyen a hegyek! Valóban Isztria!

Most csupán kékeszöld végtelenség nszik előttünk, melynek fehéres vonalai már nem a parti vizek, hanem szélsávok, csupán a tenger van előttünk és — Olaszország. Felhők azok ott vajjon a látóhatáron, avagy már az Apeninnek hegylánc?

Fürkésző tekintetünk polipokat lát a víz alatt, de nem polipok ezek, hanem aknák. A mi aknáink. Tudjuk. De ehhez ma nincs is köztünk. A közeli felderítés dolga a mi vizeinkben, hajótjainkon, kikötőkörnyékeinken ellenséges aknák. U-bombák és más veszedelmethozó dolgok után kutatni. A mi célunk ma magasabb és messzebbmenő: távfelderítők vagyunk, meg kell állapítanunk hajóforgalmat, aknahelyeket, éles kikötők védőerejét, állomásokat, repülőtelepeket és védőberendezéseket. Kezem előtt a gépparipa, forgatható és itt van a rádiógép is szükség esetére. De főfegyverem a lábamnál hever: a fényképezőgép! Ha ez a gép jól funkcionál, misszióm sikerrel járt. Feltéve, hogy visszatérek. Vagy legalább is a lemezek.

Negyven perce tartunk már északnyugaton. Nagy siklás bontakozik ki szemünk előtt és mögötte egy szépséges-szép város. Sokan lélegzettek már hevesebben, sokan kaptak már szívdobogást, először pillantva meg Velencét — szegyeljem magamat talán érte én? Annál kevésbé sem, mert tudjuk, hogy négy-öt perc múlva ágyú... az üdvözöl bennünket.

A hosszú, fehérszegélyű sziget a Lido. És a

Lidon erdők vannak. Látjuk a ferde rudakat, melyek néhány pillanat múlva kerekertorú lyukakká változnak át. Merőlegesen felirányított ágyúk ezek, a san-nicolai erőd repülőgép elhárító ütegei.

Husz tartalékot kapcsol be a gép vezetője. A Lidobéjártat északi részén vagyunk, a hullámtörő előtt.

Mellettünk ötven lépésnyire, de mélyen valami barna test pukkan szét. Mint valami szökőkút vize, úgy fröccsennek szerte egyes darabjai. Kihajolok a gépből, hogy körülnézzek. Számos szökőkút porzik fel és a nicolói kerek lyukakból kurtán villannak a fénypázmák.

Különös: semmit sem hallunk. Lenn dörögnek felénk az ágyúk, a Morse-gépek kuttogjak valamennyi ágyúálláshoz, hogy megérkeztünk, a velenceiek össze-vissza szaladgálnak, sokan talán bombabiztos fedezékbe is menekülnek és ezereken és ezereken néznek fel ránk. De mi nem látunk egyetlen embert sem és motorunk bugásán kívül a legesekelebb hangot sem halljuk.

De nincs idő ostoba gondolatokhoz! Előtted jobbra ott fekszik az arzenális, a lagúnáváros északkeleti csucsa. És maga a város. A négy-szögű bazinok körül mint szürke koporsók nyulnak el a műhelyek tetői és jobbra hátul kettéhasított selyemgubó, középtűt a hábbal: elmaszkírozott csatahajó, „Sardegna” típus. A medencében a Scali da Costruzioni előtt két buvárnaszád és egy romboló — valószínűleg klinikai gyógykezelés alatt „Balaton”-unkkal való találkozás után. A népliget, Giardini, előtt is két buvárnaszád várakozik.

Ezt le kell kapnom. Előreszegzem a kamérát és elsattintom. A pilóta máris fordul a géppel, csak ezt a pillanatot várta be. Legfőbb ideje. A Lido felől repülők szállanak fel. Aggodalmas pillantás lefelé, két Nieuport-gép, de még mélyen lenn vannak.

Még jobbfelé nézhetek: Velence. A Riva degli Chiavoni szegélyen, mint vékony pálcikák a gondolák. A Caspagnileből csupán a tetőt látom, de el tudom képzelni, amint grandezzaival előrevetí hosszú árnyékát. Márkustemplom, Doge-palota, Zocca, könyvtári De úteket, harangozó óriásokat, a Torre d'Orologion, úteket nem

látlak. Törpék vagytok! Vagy tán elbujtatok? A városon át S kanyarodik: a csatorna.

Szakadatlanul a Lido mentén repülünk. Most (két perc telhetett el) a Santa Elisabetta erőd felől, egészen közel az ismert Stabilimento Bagnihoz, azután az Alberoni erőd felől egyre sűrűbben villámianak fel az ágyutörők és a barna rakéták már közelebb érnek hozzánk. (Otthon majd megállapíthatjuk, a gép lövést is kapott).

Pillantás a pályaudvarra. Semmi különösebb. Felemelem bal kezemet és a gép máris merész kanyarodót tesz, még közelebb jutunk az éghez, de irányban: délkeletnek, hazafelé. A szolgálati szem Chioroggia felé kútat, a magán szem azonban aggodalmasan a két egyfedelő felé. Megigazítom gépparipát. De az ellenséges parti repülők elmaradnak mögülünk...

Két órai ut után a gépparipa megpihen.

Kisch Egon Ervin.

Német offenzívát várnak.

(Egyes híri támadás Anglia ellen.)

Berlin, augusztus 7. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti: Nyugati harctér: Rupprecht trónörökös hadseregparancsnoka: A Sommetől északra vívott harcokban ejtett foglyok száma 280-ra emelkedett. A Bray—Corbio országtól délre egy angol ellentámadás új vonalaink előtt omlott össze. A felderítő tevékenység a Lys mindkét oldalán és az Avre mentén különösen élénk volt. Egy ellenséges részleges támadás Montdidier-től északnyugatra tüzelésünk hatása következtében nem fejlődhetett ki.

A német trónörökös hadseregparancsnoka: A Vesle mentén a reggeli órákban részleges támadások. Fismestől keletre a Veslén át végrehajtott előretörés alkalmával foglyoka tejtettünk. Este élénk tűzharc, a melyet Poraisne és Pazschos mindkét oldalán erős ellenséges támadások követtek, melyeket részben üzelésünkkel, egyes helyeken pedig ellentámadással visszautasítottunk. Ludendorff. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Londonból jelentik: Lord Robert Cecil az alsóházban mondott beszédében kijelentette, hogy nem tudja pontosan azt az összeget, amelyet a németek Belgiumra hadisarcként kirottak, de annyi bizonyos, hogy hogy ez a hadisarc meghaladja a két milliárd frankot. Végül kijelentette, Cecil lord, hogy ez a hadisarc a béketárgyalásokon az elintézetlen kérdések közt fog szerepelni.

Berlinből jelentik: A francia hadvezetőségnek állandó gondja a küszöbön álló német ellenoffenzíva. Az ettől való félelem kitűnik abból a napiparancsból, amelyet a francia és amerikai katonákhoz intéztek és amely a Morning Post közlése szerint a következő:

— Katonák! Minden pillanatban várhatjátok a támadást. Fel vagyunk készülve teljesen a védekezésre. Nagy gyalogsági és tüzérségi megerősítést kaptunk. Olyan területen fogtok harcolni, amelyet a ti szorgalmatok erősséggé varázsolt és amelyet ti jól védtek. Rettenetesen fognak bombázni benneteket, de ti ezt gyengeség nélkül fogjátok kiállni. Rettenetes lesz a gáz és füst támadás, de a ti védőállatok elsőrangú. Egyikötök sem fog kidőlni és mind egyiktekben csak egy gondolat lesz: Öljétek, öljétek őket tömegesen, amíg elég lesz nekik.

Berlin, augusztus 7. Augusztus 5-ről 6-ra vírradó éjjel Straszer repülőtest, aki már több eredményes léghajótámadást vezetett, léghajórajaink egyikével közép Anglia keleti partján, különösen Bostonnainorowith és a megerősített Humbert torkolatánál hatásos bombatámadással érzékeny károkat okozott. Ez alkalommal léghajója bátor legénységével együtt valószínűleg hősi halált halt. A támadásban résztvevő többi léghajó az erős ellenhatás ellenére is veszteség nélkül épen tért vissza. A kipróbált elesett vezér mellett különösen kivették részüket az eredmény elérésében Proolsa tartalékos korvetkapitány egy léghajó parancsnoka, valamint Zaoschmaar Walter von Freiceneich és Dose sorhajóhadnagya. — A tengerészeti vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya)

Davit Emot kötél általi halálra ítélték.

(Franke Kurt büntetése 15 évi börtön.)

Bécsből jelentik: A törvényszéki palota előtt a szakadó esőben már órákkal előbb valóságos tölekedett a kíváncslak tömege, hogy bejuthasson. A mai tárgyaláson Hüpler ügyész gonosz ösztönü, elfajzott, jó eszű és tanult embernek jellemzi Davit Emot. Elismerte, hogy Franke Kurt végzetes befolyás hatalma alatt cselekedett, de nem volt vak eszköze Davit Emotnak.

Dél elmúlt, mikor a közbíró befejezte beszédét és Pressburger dr. Davit Emo védője, kezdett szólni. Hosszu védőbeszédében igyekezett mentesíteni Davit Emot. Majd Hoffmannstahl dr. Franke védője kérte az enyhítő körülmények figyelembe vételét.

Az esküdtek késő délután visszavonultak tanácskozássra. Másfél órai tanácskozás után ismét megjelentek a teremben és főnökük felolvasta a verdiktet. Összesen hat kérdésre válaszoltak az esküdtek.

Első kérdés: Franke Kurt családja a biztosító társaság kárára 12 igen.

Második kérdés: Davit Emo családja a biztosító intézet kárára 10 igen, 2 nem.

Harmadik kérdés: Davit Emo aranyóra lopása Vinante báróné kárára. 12 igen.

Negyedik kérdés: Előre megfontolt szándékkal elkövetett rablógyilkosság büntetése Franke Kurtra nézve. 12 igen.

Ötödik kérdés: Felbujtás az előre megfontolt szándékkal elkövetett rablógyilkosságra Davit Emora nézve. 11 igen, 1 nem.

Hatodik kérdés: Orgazdaság Franke Kurtra nézve az ellopott aranyóra elfogadása miatt. 12 igen.

Franke után behozták a terembe. Davit, aki időközben magához tért, arra kérte az elnököt, engedje meg, hogy ne legyen jelen az ítélet kihirdetésénél. Az elnök engedelmével a tanak szobájában maradt. Franke előtt kihirdették az esküdtek verdiktjét. Arcának egyetlen izma sem rándult meg a felolvasás alatt. Védője arra kérte a bíróságot, hogy tekintse a vádlott korát, beismerő vallomását és az összes enyhítő körülményeket vegye figyelembe.

Franke arra kérte a bíróságot, hogy a verdiktnek megfelelő ítéletet hozzon.

Davit védője arra kérte a bíróságot, hogy vegye figyelembe azokat a következményeket, amelyek az ítéletről származhatnak.

A bíróság ezután visszavonult tanácskozássra és rövid tanácskozás után visszatért a terembe, ahol az elnök kihirdette az ítéletet, a mely szerint a bíróság

Franke Kurtot 15 évi súlyos börtönre, negyedévenként böjttel és minden év május 23-án, a gyilkosság napján sőtét zárkával, Davit Emot pedig kötél általi halálra ítélte.

Az ítélet kihirdetése után Franke Kurt egész testében reszketni kezdett úgy, hogy le kellett ülnie. Amikor magához tért és az elnök megkérdezte, hogy megértette-e az ítéletet, nyugodt hangon kijelentette:

— Megértettem!

Franke védője gondolkodási időt kért, Davit védője pedig semmisségi panaszt jelentett be. Davit a halálos ítéletet a tanak szobájában védőjétől tudta meg. Az ítéletet nyugodtan, egyhanguan fogadta.

ügyész, akinek véleményéhez végül csatlakozott az egész bizottság és elrendelte a vizsgálatot.

Természetesen más kérdés, hogy a feljelen tésben foglalt adatok megfelelnek-e a valóságnak és hogy az állatorvos magatartásának indokai nem mentesítik-e őt a vétség vádjától.

LEGUJABB.

Oroszország háborus készülődése.

Pétervár. Archangelszk, Vologda, Bui, Tseresovez, Szuhona és a Dvina melletti Kotlis területen kihirdették az ostromállapotot. E területeken valamennyi kommunistát fegyverbe hívták. Az e területeken lakó entente alattvalóknak meghagyták, hogy 24 órán belül távozzanak.

Pétervár. Trockij parancsára Pétervárott az utcai járőröket és katonai őrköket megerősítették. A vörösgárda felszólította Pétervár, Moszkva és Vladomirszk területek 1893—95 évfolyambeli altisztjeit, hogy fegyveres szolgálattételre jelentkezzenek.

Nisninovgorod. Négy száz gárdistát és 4000 más embert letartóztattak, mert ezek a francia misszionál jelentkeztek, hogy hajlandók a nyugati harctérre menni. Az a vád ellenük, hogy a nyugati frontra való jelentkezés csak ürügy arra, hogy ellenforradalmi fehérgárdát alakítsanak.

Helzingfors. Az angolok száz rubeles bankjegyeket hoztak forgalomba a Murman-területen. Ezt a pénzt ismertetik el a Murman vidéken és így akarják kényszeríteni a népet, hogy mindent az angoloktól vásároljon.

Ötvenezer liter rum.

Jegyzendőszer alapján osztja szét a város a rumot

A város tudvalevőleg 21.000 liter fok-szeszt kapott, amelyből 50.000 liter rumot lehet előállítani. A szesz szétosztásának módjairól Lőcs Rezső helyettes polgármester elnöklésével ma délelőtt tanácskozott a rumelosztó-bizottság, amely mindenekelőtt abban állapodott meg, hogy a pénzügyigazgatóság kimutatásában foglalt rumkészítési iparjoggal bíró nyolc gyárosnak rumkészítés céljából bizonyos hektoliter fok-szeszt átad. A bizottság megállapodott abban is, hogy a rum szétosztását jegyzendőszerhez köti és ezzel beolvastja a közéletbe. A kiadások fedezésére úgy a gyárosok, mint a kereskedők literenként tíz fillér engedményt adnak a városnak. A kereskedők, akik csak jegy ellenében árusíthatnak rumot, a jegyekkel a közéleti hivatalnak fognak elszámolni. A cukrászok és kávéosok a nekik juttatott rumot nem fogják jegy ellenében árusítani. Kimondta a bizottság azt a tervet, hogy a rum negyed részét a vasutasok, a jóléti bizottságok és a beszerzési csoportok kapják meg kizárólag Aradon lakó tagjaik részére, beleértve a nyugdíjasokat is. A készlet másik negyed részét a korlátolt italkimérők kapják, míg a készlet másik két negyed részét 308 kereszmáros, vendéglős, kávéos és cukrász kapja.

A fejadagot a bizottság még nem állapította meg, de hozzávetőleges számítás szerint fejenként nyolc deci rumot osztanak ki. A téli hiányra való tekintettel a gyermekek részére is ki fogják adni a nyolc deci rumot, hogy legalább a téli hónapokban tést kaphassanak. A bizottság Szakács pénzügyi tanácsos elnöklésével egy szűkebb körű bizottságot küldött ki, amely ki fogja számítani, hogy a gyárosok mennyi rumot kötelesek kiadni a kereskedőknek.

A rumkészítés már megkezdődött, de a szétosztás előkészítésének munkája oly komoly és hosszadalmas, hogy a rumjegyek kiosztására szeptember közepe előtt nem kerülhet a sor. Éppen ezért Lőcs Rezső helyettes polgármester ezúton is fűrelemre inti a közönséget, annál is inkább, mert mindenki hiány nélkül meg fogja kapni az öt megillető rum mennyiséget.

MODERN KABARÉ.

Központi Szálloda Salacz-utca.

1918. augusztus hó 8-ikán, csütörtökön:

Uj műsor!

Uj tagok!

Két új bohózat.
Közkívánatra Az iskola (új viccekkel) és a többi új attrakció.

Hétfőn és pénteken pikáns-est.
Vasárnap d. u. 5 órakor mérsékelt hely-
áru fehér műsor.

Augusztus hó 15-én, csütörtökön Vágó Géza bucsu fellépte és jutalomjátéka. Szinre kerül Vágó Géza új magánjelenete: „Lecke a házasságból” és „Ami minden leánynak tudni kell.”

Ma csütörtökön este fél tíz órakor nyílik meg a Tánckaszinó. A Tánckaszinóban az előadás után narkett-tánc lesz.

A szerkesztésért felel

STAUBER JOZSEF.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltakért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok az embertársak, kik szive-
sek voltak boldogult egyetlen

Miklós

fiam temetésén megjelenni, virágot és koszorút küldtek, hálás köszönetem fejezem ki.
5604

Özv. Krisztay Miklósné.

Az állatorvos fegyelmije.

(A közigazgatási bizottság határozata.)

Arad város közigazgatási bizottsága ma Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülésében úgy döntött, hogy Erdős Ignác hatósági állatorvos ellen elrendelendő a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat.

Az ügy az Aradi Közlöny tudósítása révén ismeretes. Erdős állatorvos ellen a katonai repülőosztag parancsnoksága adott be panaszt a polgármesternél, mert az orvos nem jelent meg egy borjú születésénél az érte küldött kocsin, hanem azt követelte, hogy automobilt szálljonak érte.

A polgármester elrendelte az eljárást, de Erdős felelősséggel élt a közigazgatási bizottsághoz, és azt vitatta, hogy ő a hivatásával járó kötelességet szegte meg, nem pedig hivatalos feladatát hanyagolta el és ezért a járásbíró határozatát hanyagolta el és ezért a járásbíró határozatát hanyagolta el és ezért a járásbíró határozatát hanyagolta el.

A mai ülésen bemutatta Angel István dr. Jegassy Károly dr. előterjesztését ebben a kérdésben és e szerint Erdős, aki hatósági állatorvos, azzal, hogy nem nyújtott segílyt egy beteg állatnak, hivatalos kötelességét mulasztotta el, amiért fegyelmileg vonandó felelősségre.

A főjegyző és Steinhardt Mór dr. ezzel szemben azt vitatták, hogy a törvény értelmében csak akkor követhet el a hatósági állatorvos fegyelmi vétséget, ha hatósági utasításnak nem tesz eleget, sőt Steinhardt dr. azt is vitatta, hogy az esetre, ha a főügyész álláspontját fogadnák el helyesnek, akkor két fórum előtt torolnák meg esetleg a mulasztást.

— Így is szokott lenni — replikázott a fő-

Vidéki Ferenc, Gusztáv és Nándor a maguk, úgy az alólítottak, valamint számos rokon, ismerős és barátaink nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a feljőhetlen jó édes anyja, anyós, nagyanya, dédanya, jó rokon

özv. Vidéki Ferencné
született Frislán Anna

1. évi augusztus hó 7-én reggel fél 5 órakor, életének 85-ik évében, rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai 1. hó 8-án délután 3 órakor fognak a felső temető halottas csarnokából a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint az ugyanottani temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmezei áldozat az elhunytak lelki üdvéért 1. hó 14-én délelőtt 10 órakor fog a helybeli főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatattatni.

Áldás és béke poraira!

Arad, 1918. augusztus 7-én.

Vidéki Gusztávné szül. Nagy Ilonka, Vidéki Nándorné szül. Dóda Hermina menyei. Vidéki Etelka, Vidéki Gabriella, Vidéki Nándor, Vidéki Gusztáv, Vidéki Elvira, Vidéki Ernő, legifj. Vidéki Gusztáv, Merényi Ferenc, Merényi Gábor és neje szül. Korányi Emma unokái. Merényi Gábor dédunokája. 18

Varga Imre első temetésrendező intézete Arad, Andrassy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 738.

Alólítottak mély fájdalommal tudatják, a lelejtethetetlen jó anyja, nagyanya és rokon

özv. Stoll Károlyné
született Well Mária

1. évi augusztus 6-án este fél 6 órakor, életének 68-ik évében, hosszú szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai 1. évi augusztus hó 8-án d. u. 5 órakor fognak a Csernovits Péter-utca 23. sz. házban a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért 1. évi augusztus hó 21-én d. e. 9 órakor fog a főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatattatni.

Áldás és béke poraira.

Arad, 1918. évi augusztus 6-án.

Stoll Béla, Stoll Rezső, Stoll Emil, Stoll Károly, Stoll Miksa, Mohilla Antalné szül. Stoll Paula, Wieser Nándorné szül. Stoll Mária, Zoffmann Nándorné szül. Stoll Amália, Domokos Imréné szül. Stoll Stefánia, Niházy Lászlóné szül. Stoll Gizella, Stoll Berta gyermekei. Mohilla Antal, Wieser Nándor, Zoffmann Nándor, Domokos Imre, Niházy László vejei. Stoll Rezsóné szül. Wagner Mariska, Stoll Emilné szül. Söuwarez Paula menyei. 18

Varga Imre első temetkező intézete Arad, Andrassy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 738.

A Hátszegi Felső Kereskedelmi Iskolával és Női Kereskedelmi Szaktanfolyammal kapcsolatos Internátus. 4363

Elítélési díj 1400 korona. Érettségi vizsgálat. Állásközvetítés. Beiratás levél útján is eszközölhető. Prospektus ingyen. A délkeleti Kárpátok legszebb és legégszesebb vidékén.

Portois Butor és lakásberendezések
a legnagyobb választékban, a legelőkelőbb kivitelben, mindenféle árban

Használt ólm megvételre kerestetik.

Dr. KAJDACS

gyógyít mindenféle bőrbajokat, ideggyógyorogot, valamint női bajokat. Beállítások: „Erlon 696.” módosított legújabb szerével. — Vízvizsgálat Wassermann tanár módszerével. — Hűknek külön bejárati. — Levélbeli kérdésekre válaszol. Szakszerű könyvet megküldi barmintve 2 kor. (bátyog is.) — Helyi előzetes bejelentés nélkül. 181
BUDAPEST, VIII., József-körút 2/a. szám.

1918—1918. évi szám.

HIRDETÉNY.

Az aratási idő beálltával közbiztonsági és közrendi tekintetből közhírre teszem, hogy szénát vagy szonnaneműket éjjel a földkről csupán a közeli lanyákra szabad hordani.

Dinnye vagy kukorica földet frése céljából készült kunyhók közelében lábas jószágot vagy majorságot tartani nem szabad.

Erő vagy learatott gabona közelében tüzet rakni tilos.

A szérus helyeken beszedőrdött gabonaművek akként helyezendők el, hogy az osztog végek között legalább 1 méter üres hely legyen.

A cséplőgép tulajdonosa a gép működése színhelyén üzbiztonság okáért egy fecskendőt készletben tartani köteles.

Gőzrő által (lokomobil) vagy annak megfelelő villamos erő által hajtott cséplőgépek üzeménél egy kifogás-

talantul záruló horgonypádogból vagy keményfából készült szekrényben a szükséges gyóvászati anyagok tartásának készletben.

Más mozerő (motorika) erővel vagy járgánnyal hajtott cséplőgépeknél hasonlóan jól zarandó hédog, vagy tartályban 7 előírt anyagok tartandók készletben.

Amennyiben az I II pont alatt említett cséplőgépeknél kifogástalan állapotban levő mentőszekrény vagy kötszeredőhöz már volna készletben, a géptulajdonos új készlet beszerzésére nem köteles.

Szükség, hogy a cséplőgépeknél alkalmazottak közül legalább is 2 illetőleg egy egyén, maga pedig első sorban a gépész az első segélynyújtásban kellő járással bírjon (1876. évi XIV. tc. 40. és 42. §-a.)

A cséplésnél valamint az osztogok között dohányozni tilos.

A géptulajdonos a cséplőgéppel al-

kalmított ettetőket. Főtől a gépen álló kévevágókat, ugyszintén szecskavágó géppel alkalmazott ettető köteles az országos gazdasági munkás eszlősegélvező nénytárnál baleset esetére biztosítani, kivévn, ha meggyőződött arról, hogy az illető nénytárnál baleset esetére külön is biztosítva van már.

Ha a géptulajdonos ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a mulasztásból erdő teljes kárért az ettetőnek, főtőnek, kévevágónak illetőleg jogtuladainak akkor is felelős, ha a munkaközben bekövetkezett baleset körül őt különben semmiféle gondatlanság nem terheli.

A cséplőgépeket csak képeített gépészek, főtők kezelhetik, kiknek tilva van szolgálatuk közben szeszitalok élvezése továbbá a géptulajdonos személyes felelősséggel tartozik, hogy a gép körül állas emberek alkalmazást ne nyervejenek.

Fahidon 4000 kg. elegysúlyt meghaladó mozdonyok csak akkor szállíthatók, ha erről 48 órával előbb a városi mérnöki hivatalnak jelentés tétel.

Erzsébet, Sága és Gáj külvárosokban vagy Pottura városrészben a takarmány boglyákban, vagy kazalban

csak akkor tartható, ha a boglyva, vagy kazal és az ezt körvező ányletek közt legkevesebb husz méter üres tér marad, több boglyva vagy kazal pedig csak akkor helyezhető el, ha azok között 20 méter üres tér marad.

Arad, 1918 június hó 17-én.

Groba, főkapitány.

Viszketegséget,

sömört, rühst a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti, törvényesen védett

„Skaboforn-Kenőcs”

Nincsen szaga, nem piszkít. Míndig eredeti peccsés Dr. Flesch-féle kérjünk. Próba tégely 3.— k., nagy tégely 5.— k. Családi adac 12.— k. Kapható Aradon, Hajós Á. Ad. gyógyszerárában, Andrassy-tér 22. Vételni a „SKABOPORN” védjegyre óvatosan! 7151

Sápkéres leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikört.

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegek utasítással 8 kor.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmulik, a „Poppo” folyadék és „Poppo” hintőpor segítségével.

Szárít!! Szagtalanít!!

Poppo folyadék ára használati utasítással ... 1.50 korona.

Poppo hintőpor ... 1.50 korona.

Hajós Árpád gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

ROSE YORK

Nélkülözhetetlen és kiváló szer

sápadt hölyyeknek

hogy arczuk és ajkuk üde,

piros színét

visszavarásolják. — Senki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegnak ára 3.— korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fopaszta

használatával. Nem habzik!

A szájröget desinfiálja, utóíze igen kellemes. Ara 1 korona.

Hajós Árpád gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Foloskák

irtására

egyedüli biztos szer a

Phenolsav

1 üveg ára 3 korona.

Legjobb tápszer

gyermeknek és felnőtteknek egyaránt a

Makk-lávó

darálva, pörkölvé

1/2 kgros csomag 6 korona.

Aranynek beváltom grammját 19.— K-ig
14 karátos arany grammját 11.— K-ig

Központi arany beváltó
ékszerész

(törvényileg bejegyzett cég) 1731

Ezüst evőeszközöket és ezüst tárgyakat a legmagasabb árakon vesz

Arad, József főherceg-ut 12. sz.
 (Lutheránus templom mellett.) — Telefon 1153.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.
 Minden szó hirdetési ára 30 fillér.
 Vastagabb betűkkel 60 fillér.
 A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
 Hirdetéseket délután 6 óráig vesszük fel.
 Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
 A legkisebb hirdetés ára 10 szög 3 korona.
 A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

"**ÖRÖKHÖSEG**" jellegre levél van a kiadóban. 5603

Alkalmazást keres.

ÉRETTSÉGIZETT hadmentes, 2 irodai gyakorlatnal bíró fiatalember ki a könyvelésben is jártas, azonnali állást keres, lehet vidéken is. Szíves ajánlatokat „Életpálya” jellegre a kiadónak. 5610

DEUTSCHES FRAULEIN sucht Posten zu 1 oder 2 Kindern. Adresse in der Administration. 5608

VEGYESKERESKEDŐ, 41 éves, katonaságtól elbocsátva, jó bizonyítványokkal, bizalmi állást keres. Cim a kiadóban. 5602

Alkalmazást nyer.

KERESÜNK erdei iparvasúthoz nyugdíjazott máv. pályafelügyelőt. Jelentkezhet vasárnap d. e. Karolina-utca 5., ajtó 7. 5619

100 KORONA JUTALMAT FIZETEK annak, aki nekem egy értelmes, egészséges szoptatós dajkát, jó fizetés és ellátás mellett, szerez. Ajánlatokat Friedrich Aladárné Temesvár-Józsefváros, Ormos-utca 13. számú címre kérek. 5600

ÜGYES FÜSZERKERESKEDŐ segéd alkalmazást nyerhet Nagy Farkas-nál, Arad. 5607

MINDENES CSELEDET keresek nagyobb vidéki városba, 80 korona fizetéssel és teljes ellátással. Tudakozódní lehet Schwartz Atilla-tér 4. 2592

DEUTSCHES MÄDCHEN die häusliche Arbeit versteht wird auf's Land gesucht. Zuschriften an Edes Elemérné Nagyhalmágy. 5601

GYAKORLOTT két gyorsíró, megfelelő irodai gyakorattal, azonnal felvétetik Cim a kiadóban. 5611

HANDKREZELESRE keresünk rendszeres írásu megbízható egyént. Lehet rokkant katona is, ki kisebb-nagyobb csomagokat emelni tud. Cim a kiadóban. 5600

EGY TANULÓ teljes ellátással nyomdában felvétetik. Karikás nyomda, Pankóta. 5557

KIFUTÓ FIU, jó fizetés mellett, nyomdánkban alkalmazást nyer.

Vétel és eladás.

PIANINÓ elsőrendű gyártmány, eladó. Variassy Lajos-utca 80. 5620

VALASZTOTT malacok gróf Károlyi Gyula-utca 2. szám alatt eladók. 5618

HOLNAP, CSÜTÖRTÖK ESTE Arad—Budapestre 2 másodosztályu hálókocsijegy menetjegyekkel átadó. Cim a kiadóban. 5617

MAGYARADON 185 III. kitűnő minőségű bor eladó Fich Józsefnél. 510

HORDÓT, újat és használtat, minden mennyiségben veszek. Ungar József Arad, Variassy Lajos-utca 39. 5614

DUGONITS-U. 99. SZ. alatt egy szobát berendezés eladó. 5616

ELADÓ két ágyba való új löszormatrac és sodrott löször. Cim a kiadóban. 5603

ELADÓ egy lóra való erős, használt szerszám Mihály-utca 37. szám alatt. 5605

ELSŐRENDO szilfahárs kapható Borkor szállítónál, Arad. 5649

MEZET VESZEK minden mennyiségben. Irom Arnold, Arad. Telefon 4652 szám. 4652

VOROSHAGYMAT, foghagymát, paragarépat, petrezselymet, főzítőket, zöldséget, stb. maximális árakon szállítunk Aradfogalmi Rézvénytársaság. Bék. 351

ZÖLD FOZELÉKKEK, gyümölcsöket nagyban és kicsinyben szállítok, maximális áraban. Továbbá friss élő és száraz halak kaphatók. LuttvákJózsef, Arad. Telefon 615. 1141

ÚJ BUTORÖZLET Arad, Deák Ferenc-utca 40a. mindennemű butor kapható jutányos áron. Különösen ajánl amerikai íróasztalokat, egy szalon-garnitúrát, egy nagy garderober szekrényt. Wiegenfeld cég. 4537

HASZNALT ÓLOM megvételre keresetik Bővebbet a kiadóban. 2100

MEGVÉTELRE KERESÉK egy ágyba való matracot 3 darabból, löszörből vagy amerikai fű betéttel. Slajchó József, Arad, Tökölly-tér 8. szám, Májor fűszerüzlet. 5574

Ingatlan.

KNÉZICH KAROLY-utca 9. számú bérház eladó. Bővebbet Bonyhádi József. Kapa-u. 47. 4793

ELADÓ Zeigmondházán négyszobás szerényebb adómentes családi ház 20.000 koronáért. Azonnal elfoglalható. Bővebbet községi jegyzőnél. 5525

BÉRHAZAK a város szívében, egyike azonnal lakható, öt szobás lakással eladó. Cim a kiadóban. 5575

KÜLVÁROSBAN kisebb ház, eladó. Cim a kiadóban. 5576

MODERN MAGANHÁZ, nagy kerttel, átvehető lakással, azonnal eladó. Bővebbet József főherceg-ut 1., vendéglő. 5597

Oktatás.

JUTÁNYOS áron oktatok gyermekeket, valamint övöképzőre előkészíték. Cim a kiadóban. 5609

KERESÉK egy komoly, idősebb férfit, vagy nyugdíjas tanárt pusztára, gyermekeim mellé nevelőnek. aki 14 éves flamat a gimnázium ötödik osztályából és nyolc éves flamat az elemiből előkészítőre és sikeresen levizsgáztatóra. Teljes ellátást és megállapodás szerinti fizetést adok. Zongorához értők előnyben részesülnek. Ajánlatot Muzsaj Zoltán, Seprős (Aradmegye) címre kérek. 5612

Ellátás.

ISKOLÁBA JÁRÓ intelligens urileányokat teljes ellátásba fogadok. Cim a kiadóban. 5457

IDŐSEBB főzőnő a tanító konviktusba keresetik. Erzsébet-körút 4/a. 5477

INTELLIGENS CSALÁDNAL keres rituális kosztot kereskedelmista leány szeptember 1-ére. Cim a kiadóban. 5559

TELJES ELLÁTÁSRA veszek uriházból középiskolai tanulókat, zongorahasználattal. Cim a kiadóban. 5581

Üzletek.

38 ÉVE fennálló jóforgamu üzlet, melyben korlátlan italmérés, trafik, bélyegváltó van, házzal, melléképületekkel, nagy kerttel, örök áron eladó. Értekezhetni a tulajdonossal: Harsányi Mór, Bélikirálymező (béli járás). 5589

Különféle.

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Közlöny részére felvételeik az Messenger-boy irodában, Klein I. hirdetési és hírlapirodájában, Zrínyi-utca és a Kossuth-utcai papírüzletben.

5 szoba,

konyha, lakberendezése és felszerelése esetleg lakással
 :—: együtt :—:

azonnal átvehető.

Cim a kiadóhivatalban. 5618

Szobafestő

és mázóló

iparágba vágó munkákat a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig jutányos árak és pontos kivitelben elvállal ugy helyben mint vidéken

Sztribik Sándor

szobafestő és mázóló

Arad, S. Határ-utca 3. sz. (Szerb templommal szemben.) 4958

Hirdetmény és felhívás!

A magyarpécskai fogyasztási szövetkezetnek Magyarpécskán 1917 évi augusztus hó 9-én d. n. 5 órakor megtartott évi rendes közgyűlése kimondotta a szövetkezet felszámolását és felszámolókat alólírottakat választotta meg.

Fentiek alapján felhívjuk a magyarpécskai fogyasztási szövetkezetnek összes hitelezőit, hogy jelen hirdetmény harmadszori közlésétől számított hat hónap alatt alulírott felszámolókat valamelyikénél annál is inkább jelentsek be követeléseiket, mert ellenkezőleg a végelszámolásnál azok nem fogják figyelembe vételni.

Kelt Magyarpécskán, 1918. évi július hó 28. án.

Borsos Gyula, Reiner Adolf,
Dr. Ghebeles Lázár,
 felszámolók. 5616

Hirdetés.

**2 MOZDONYVEZETŐT, 1 FÜRESZ-
 GYÁRI GEPÉSZT ÉS 2 ERDEI MUN-
 KAVEZETŐT**

keresünk azonnali belépésre, azon mozdonyvezetők előnyben részesülnek, kik erdei iparvasútnál már munkáltak erdei munkavezetők pedig akik a tüzfatermelés és gördítéséhez értenek. Bizonyítvány és fizetési igényekkel ellátott ajánlatot kérünk. 5235

ACSEV, ERDŐÜZLET, ALVACZA.

Könyvnyomdai

tanulóleányok

jólletéssel felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Ervényes 1918. év június hó 1-től:

Aradról Budapestre indul:

Gyorsv. reg. 8:01
 Személyvonat délelőtt . . . 11:18
 Személyvonat este 8:43

Aradról Budapestre érkezik:

Gyorsv. d. u. 1:25
 Személyvonat este 8:20
 Személyvonat reggel 5:45

Budapestről Aradra indul:

Gyorsvonat délután 2:10
 Személyvonat reggel 7:50
 Személyvonat este 9:30

Budapestről Aradra érkezik:

Gyorsvonat este 7:18
 Személyvonat délután 4:46
 Személyvonat reggel 6:58